

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani, junija 1894.

6. zvezek.

Tretja nedelja po binkoštih.

I. Jezusovo Srce s trojno pušico prebodeno.

Eden vojakov je s sulico odprl
njegovo stran. Jan. 19, 34.

V preteklih osmih dnevih smo se spominjali onega najsvetejšega zakramenta, ki ga je Jezus postavil v svoji pravi cerkvi iz svoje neskončne ljubezni do nas ljudi. Kaj bi nam mogel več dati, kaj imenitnišega zapustiti, kakor svoje lastno meso in kri, samega sebe z dušo in telesom v presv. rešnjem Telesu? Kaj ga je nagnilo k tej preveliki ljubezni? Njegovo premilo Srce, predragi kristijanje, Srce, pravim, ki gorí in plamti vroče ljubezni do nas. Dar presv. rešnjega Telesa je dar njegovega ljubeznivega Srca, katero je pripravljeno vsikdar nam vse podeliti, kar je koristno in potrebno k naši večni sreči. Da bi nas sv. cerkev opomnila na to, da smo za ta prečudni in skrivnostni dar najtoplejšo hvalo dolžni Jezusovemu Srcu, praznuje precej prvi dan po osmini sv. rešnjega Telesa (pretekli petek) praznik presvetelega Jezusovega Srca, katerega so sv. oče Leon XIII. povzdignili do prvega reda.

Zatorej vam tudi jaz danes to najsvetejše Srce želim pripočiti v čiščenje. To je ono Srce, ki nas je ljubilo do smrti in nas še ljubi; temu Srcu se moramo zahvaliti za vse, kar smo in kar imamo. To Srce je bilo s sulico prebodeno, odprlo se je, kakor pravi sv. Bernard, da bi mi mogli v njem stanovati in si odpočiti. Premilo Srce Jezusovo pa moremo še zdaj na drug način odpirati. *Ti si moje srce ranila z enim svojih očíj* (Vis pes. 4, 9.) govori

Jezus, nebeški Ženin, duši, svoji nevesti. Po teh besedah more človeško oko Jezusovo Srce raniti in sicer rani je na trojni način: 1. nedolžno oko je rani z ljubeznijo, 2. jokajoče oko s kesom in 3. hudobno oko z nehvaležnostjo.

I. Ljubezen, kes in nehvaležnost so tri pušice, ki ranijo Jezusovo Srce. Z nedolžnostjo zadamo prvo rano ljubezni temu Srcu.

1. Kateri so pa ti, ki na ta način ranijo premilo Srce Jezusovo? Vsi oni, ki celo življenje preživé v nedolžnosti, nikdar ne zgubé krstne milosti z nobenim smrtnim grehom, hranijo ves čas belo obleko krstne čistosti neomadeževano, takim veljajo pač Jezusove besede: *Blagor njim, ki so čistega srca, Boga bodo gledali.* (Mat. 5, 8.) Taki se še nikdar niso uprli svojemu Stvarniku, nikdar nezvesti postali božjemu Zveličarju, nikoli še z grehom prisilili sv. Duha iz svojih src. Ti so pravi otroci Božji, ljubljenci in prijatelji Jezusovi, tempelji sv. Duha. Take nedolžne duše presunejo z očesom nedolžnosti Jezusovo Srce, stanujejo in počivajo v tem najljubeznivejšem Srcu združene popolnoma z deviškim svojim ženinom, kakor se Jezus sam ženin čistih duš nazivlje v priliki o deseterih devicah, ki so šle ženinu naproti. Take nedolžne duše najbolj odlikuje pred vsemi drugimi, kakor vidimo nad Marijo, najčistejšo Devico, ki je bila povzdignjena do imenitne časti Matere Božje. Ona je smela Jezusa, Boga-človeka, na svojih rokah nositi in ga zibati. Čisti duši, nedolžnemu sv. Janezu, je Jezus dovolil, da je pri zadnji večerji slonel na njegovih prsih, pritiskal se na njegovo najsvetejše Srce. Tudi druge nekatere svetnike in svetnice vemo, kako so radi svoje nedolžnosti osebno občevali z Jezusom, kakor sv. Anton, sv. Terezija. Ako je pa Jezus že tu na zemlji tako počastil nedolžne, vprašam le, s kako slavo jih bode še-le obdal tamkaj v raj, kakor spričuje sv. Janez v skrivnem razodenju (14, 1—3) rekoč: *Glej, Jagnje je stalo na gori Sijonu in s njim sto in štiri in štirideset tisoč, ki so imeli njegovo ime na svojih čelih. In so peti kakor nekako novo pesem pred sedežem, in nihče ni mogel peti pesmi razven onih sto štiri in štirideset tisoč.* Kateri so pač ti pevajoči v nebesih, ko drugi tako niso mogli peti? *Ti so, kateri se niso s ženami omadeževali, deviški so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamor kol gre, v njih ustih se ni našla laž, zakaj brez madeža so pred sedežem božjim.*

2. S takim nedolžnim očesom skušajmo tudi mi, predragi, Jezusovo Srce odpirati. To je želja sv. cerkve, skrbne matere, ki

ima svojo največjo radost v zakladu svojih nedolžnih duš. Sveti Ignacij je pisal Herotu, kateremu je pred svojim odhodom v Rim k mučeniški smrti izročil krščansko občino, te-le besede: *Skrbi za device, ki so najdražji biseri Kristusovi*. Sv. Avguštin pa v svojih prelepih spisih kliče: *Zdaj k vam govorim, ve deviško-nedolžne duše, ki ste kras cerkvi, lepota in bliščoba posebne milosti, podoba božja in leskeči del Kristusove čede*.

Sveta cerkev si pa na vso moč prizadeva, da ohrani svoje otroke v nedolžnosti. Že pri sv. krstu govori po mašniku krščevalcu slehrnemu: *Vzemi belo oblačilo nedolžnosti, hrani je brezmadežno, da je kot tako prineseš pred sodnji stol našega Gospoda Jezusa Kristusa in prejmeš večno življenje*. Nazadnje pa, ko se poda goreča sveča botru: *Vzemi gorečo svečo, da nesvarljivo ohraniš krstno milost, da mu enkrat moreš naproti hiteti z vsemi nebeščani v nebeškem dvoru*.

S tega namena sv. cerkev tudi zaukazuje, da se privzemajo h krstu botri, katerih sveta dolžnost je otroke v nedolžnosti ohraniti, ko bi bili krščenca stariši zanikrni ali bi mu odumrli. Pri prvem sv. obhajilu v nekaterih krajih obhajanci držé tudi goreče sveče v rokah, ki jih spominjajo krstne obljube in nedolžnosti. Sv. cerkev torej vedno in povsod zabičuje in priporoča starišem in odgojiteljem, da naj kolikor mogoče vestno skrbé za nedolžna srca, da se ne pokvarijo, marveč jih v svetosti in čistosti srca odgajajo za nebesa. Ona pa tudi odraslim daje nauke in svarila, naj se skrbno ogibljejo in varujejo grešnega sveta, naj beže pred zapeljivostjo in popačenostjo njegovo, da ne omažejo ali pa še celo popolnoma ne raztrgajo oblačila krstne nedolžnosti. Njeno prizadevanje, njene želje so, čim več čistih in nedolžnih duš pridobiti svojemu ženinu Jezusu.

3. Pa, o Jezus, kako malo jih je, ki ti z nedolžnostjo skušajo tvoje Srce prebosti! V skrivnem razodenju sv. Janeza (3, 4.) toži Gospod škofu mesta Sardes: *Imaš le nekoliko imen v Sardah, ki niso omadeževali svojih oblačil in bodo hodili z menoj v belih oblačilih, ker so vredni*.

Ali pa ne bode Gospod tudi dandanes tako tožil nad krščansko občino, ali ne bodo te besede veljale marsikateri družini, družinskemu očetu: »Imaš le malo imen v družini, ki svojih oblačil niso oskrunili, imaš le malo nedolžnih otrok?« Da zares, kako beži nedolžnost iz človeških src! Kje so še tisti, katerim na licu odseva žar krstne nedolžnosti? Kje med odraslo mladino taki, katerih čast

in dobro ime ni trpelo še škode? Kje so, ki bi se lahko še ponašali z belo obleko deviške čistosti, ko se ne redkokrat pripeti, da otroci komaj šolskim klopem odrasli že gazijo in brodijo po blatu ostudne nečistosti. Temu je krivo, ker se pred otroci govoré grde besede in tolikrat vidijo marsikaj, kar je naravnost pogubno njihovi detinski nedolžnosti. Da se pa med odraslo mladino izgublja krstna nedolžnost, da beži od njih sv. čistost, krivi so plesi, prava hudičeva iznajdba; kriva pregrešna znanja z drugim spolom; vzrok tej žalostni prikazni iskati je v tem, da stariši svojim otrokom prepusté vse na prosto voljo, jih ne nadzorujejo, ne gledajo, kje so, s kom se pajdašijo, kje potikajo, jih nič ne svaré in opominjajo pred nevarnostjo grešnih družb in priložnostjo greha. Ali je potemtakem čudno, da ob takih razmerah nedolžnost v kot beži, med tem, ko se nečistost ošabno povsod kaže in ponaša? O Jezus, kako malo jih je, ki želé tvoje Srce z nedolžnim očesom odpirati in v njem prebivati! O ko bi bilo samo nedolžno oko, po katerem bi si naklonili Jezusovo Srce, bili bi skoraj vsi zgubljeni, nebeški prostori prazni; ali je še drugo oko, koje more Jezusovo Srce raniti, za-se pridobiti in to je *j o k a j o č e o k o*, ki pretaka spokorne solze radi storjenih grehov.

II. 1. Ako si, kristijan, bil tako nesrečen, da si zgubil s smrtnim grehom nedolžnost, zapravlil milost božjo, še imaš sredstvo, po katerem Jezusovo Srce za-se pridobiš; ta pripomoček je kes nad storjenimi grehi. To je srčna žalost nad grehi, sklenjena s trdnim sklepom v prihodnje nič več Boga ne žaliti z grehom. Kdor v resnici obžaluje svoje grehe, mu je žal, da je žalil svojega najboljšega Očeta in Gospoda, svojega Odrešenika in Zveličarja, svojega posvečevalca sv. Duha, studi in sovraži storjene grehe, pripravljen je rajše umreti kakor še kdaj grešiti. Taka žalost, tak kes nad grehi izbriše mu grešne madeže, to je ona pušica, po kateri se Jezusovo usmiljeno Srce zopet odpre grešniku.

Sevé takega kesanja ne poznajo oni, ki padajo koj po storjeni spovedi v stare grehe ter se še bolj omažejo, da so večji grešniki nego poprej. Le pravo srčno kesanje, sklenjeno s trdnim sklepom poboljšanja, omije dušo grdobije greha, kakor čitamo v sv. pismu: *Skesanega in ponižnega srca, Gospod, ne boš zavrzel; on ozdravi té, ki so potrtega srca*. Sv. Lavrencij Justinijan pa pravi: *Kakor voda očisti telo madežev, tako tudi spokorne solze srce grešnikovo*. Prave solze izbrišejo grehe in oko, ki gledé storjenih pregreh take

solze pretaka, rani Srce Jezusovo, da se iz usmiljenja do grešnika odpre in milostljivo zopet sprejme spokornika za svojega.

2. Saj imamo več vzgledov v sv. pismu, da je res temu tako. — Z jokajočim očesom je David izpiral storjeni greh, ko je v solzah klical: *Utrudil sem se v svojem zdihovanju; vse noči perem svojo posteljo, s svojimi solzami močim svoje ležišče; od žalosti so moje oči otemnele.* (Ps. 6, 7–8.)

S solzami je ranil Jezusovo Srce. In kaj naj rečem o svetem Petru, ki se je jokal vselej ob petju petelinovem, da so se brazde naredile po obrazu od prelitih solzâ, kaj o Mariji Magdaleni, ki je pri Gospodovih nogah v solzah objokovala svoje grehe, ali niso bile te prelite solze one pušice, ki so prebodle, odprle Jezusovo premilo Srce?

Koliko bi lahko še naštel spokornikov, ki so iz najbolj zastaranih grešnikov postali največji svetniki radi tega, ker so v solzah spoznavali svoje zmote in pregreške, solze so jim bile pušice, ki so ranile Jezusovo Srce, da se jim je odprlo v usmiljenje in naklonjenost.

3. O kako ljubeznivo je vendar to Srce nebeškega Pastirja, ki se dá najti grešniku — zgubljeni ovci. Ne le nedolžnim, ampak tudi skesanim grešnikom, ki v joku in žalosti objokujejo svoj dolg, odpira se Jezusovo Srce polno usmiljenja in prizanesljivosti. O kako drugače je to Srce mimo človeških src! Kako težko zadobi človek odpuščanje pri teh, katere je kdaj v življenju razžalil! Njih trdo srce ne more pozabiti prejšnje krivice, danega razžaljenja; neobčutno je, četudi razžalnik skuša vse popraviti, vsemu zadostiti, še celo solze, ki jih preliva, živa priča resničnega odpuščanja, ne ganejo k spravi sovražnika. Vse drugače pa premilo Srce Jezusovo. Komaj zapazi in spozna spokorne solze grešnikove, precej se mu odpre, naklonjeno mu postane, vse krivice so pozabljene, v hipu je odpuščeno vse grešniku! O kolika sreča za nas, da moremo s solzami raniti, odpirati Jezusovo Srce. Kje bi iskali upanja, da bi se nam odprlo to premilo Srce?

O grešnik, ker te Jezusovo Srce hoče še sprejeti, ker ti je še naklonjen nebeški Pastir, tebi, nezvesti in nevbogljivi ovci, ali se boš še pomišljal, ko si zgubil in zapravil čistost srca, katere ne moreš več nazaj priklicati, ali se boš še obotavljal, bi pretakal spokorne solze ali ne? — Kdo ti brani, kdo opovira, da bi ne točil spokornih solz, ki odpró Jezusovo Srce, ko te opominja vse na okrog, da kes obudiš v svojem srcu nad storjenimi grehi?

Otrok joka, ko prvič zamaže ali pa še celo raztrga novo obleko; s solzami v očeh prihiti k materi svoji tožeč ji svojo nesrečo; in ti, grešnik, bi ne tožil o svoji nesreči zgubljene nedolžnosti svoji materi sv. cerkvi? Tu pri spovednici potoži svojemu Božjemu namestniku, ki zastopa sv. cerkev, svojo srčno revo in britkost, operi z vročimi solzami umazano in grdo obleko svoje duše. Jokati moraš enkrat, ali s solzami izpiraš tu svoje grehe, ali boš pa zavržen izpred božjega obličja zastonj točil solze na kraju, kjer bo jok in škripanje z zobmi. (Mat. 22, 13.) Pretakaj zdaj v življenju spokorne solze; one bodo omečile Jezusovo Srce, odprlo se bode, pritekla bode iz njega presv. kri, ki bode izprala in očistila hudo-bije tvojega srca, naj si bodo tako številne, kot je peska ob morju ali listja na drevju, odpuščeno ti bode vse, naj bi bili tvoji grehi črni kot oglje in rudeči kot škrlat, postali bodo beli kot sneg (Iz. 1, 18). Glej, zdaj je čas, da si še Jezusovo Srce pridobiš s solzami; ako pa zamudiš, prišteješ se k tretji vrsti, ki tudi prebada Srce Jezusovo, a ne v svojo srečo, ampak v večno nesrečo pogube s svojim zlo b n i m, h u d o b n i m očesom.

III. Kakor nedolžni rani in odpre Jezusovo Srce z ljubeznijo, da ga ne žali z grehom, spokornik je odpira s kesanjem, tako je pa trdovratni grešnik neusmiljeno prebada s črno nehvaležnostjo, kakor prva dva k svojemu zveličanju, tako je zadnji odpre le k svoji pogubi.

1. Boga bolj žaliti ne moreš kot z nehvaležnostjo. Vse dá in stori človeku, toliko brezštevilnih dobrot in milostij in ničesar drugega ne tirja od tebe, kakor da se mu zahvališ s tem, da mu služiš zvesto in stanovitno. Odtegne mu pa človek to dolžno pokorščino, razžali svojega dobrotnika in si mesto njegove ljubezni nakloni njegovo nemilost.

Kako se Bog pritožuje nad nehvaležnostjo Izraelskega ljudstva rekoč: Jaz sem vas izpeljal iz Egipta in pripeljal v deželo, katera se cedi medú in mleka, prisegel sem, da zveze z vami sklenjene večno ne pretrgam; vi pa mojega glasu niste poslušali, zakaj ste to storili? Po preroku Izaiju (1, 2—3) pa govori: *Otroke sem izredil in povišal, oni pa so me zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda, Izrael pa mene ne pozna in moje ljudstvo ne razumi.* Jasno je iz teh besedi, kako Bog sovraži nehvaležnost. Znano je nam tudi, kako je Jezus jokal ob pogledu trdovratnega mesta Jeruzalema ter žalostno pristavil: *O da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir, zdaj pa*

je skrito pred tvojimi očmi (Luk. 19, 42). Nehvaležnost, trdovratnost vdov iztirala je Jezusu solze iz oči.

2. Enako še zdaj, trdovratni grešnik, raniš Jezusovo Srce s svojo nehvaležnostjo, siliš, da tudi nad teboj pretaka solze. Glej, zaradi tvojega zveličanja zapustil je nebeški Kralj svoj prestol ter prišel na zemljo trpet in umret, zaradi tebe. On, dobri Pastir, popusti devet in devetdeset pravičnih in gre za teboj, da bi te poiskal. Vprašam te, koliko časa že hodi zaman za teboj; koliko časa, koliko let misliš še na ta način raniti Jezusu premilo Srce, je prebadati s sulico svoje nehvaležnosti in nespokornosti? Ali ne veš, da znabiti že leta in leta kot nekdanj po judovski deželi gre okrog za izgubljenimi ovci-grešniki? Tudi tebi velja, o grešnik, njegov klic: *Sto ad ostium et pulso, stojim pri vratih in trkam* (Skriv. raz. 3, 20). Pred durmi tvojega srca stoji torej Jezus tvoj, o grešnik, odpri vendar svoje trdo srce njegovemu klicu, dovoli mu vstop v srce. Vidiš, kaj vsega ne stori ljubeznivo Jezusovo Srce iz ljubezni do tebe, in ti ne nehaš ga z grehi žaliti? Ali si moreš misliti še večjo nehvaležnost mimo svoje? Ni li ta tvoja nespokornost zopet nova pušica, ki Jezusovo Srce prebada? Pet ran je že prejel na svojem telesu in ti nehvaležni, nespokorni kristijan, hočeš s svojo trdovratnostjo še šesto stalno rano zadati premilemu Srcu Gospodovemu? Jenjaj vendar greh delati, spori se!

3. Ob Jezusovi smrti so se vršile čudne reči. Skale so pokale, tresla se zemlja, otemnelo solnce, grobovi se odpirali ter vstajali mrtvi iz njih. Solnce se skrije, kot bi ne moglo gledati tolike hudobije in krivice judovske, ki so jo storili nad nedolžnim Jezusom, ti bi pa neobčuten bil ob tem pogledu? Zemlja se trese, ti se pa ne treseš pred grehi, ki so krivi njegove britke smrti; scale pokajo in se rušijo, ali skala tvojega ledenega srca, skala tvojih hudobij se noče razpočiti? glej, mrtvi vstajajo: in ti? Že toliko let trohniš, gnjiješ v smradu ostudnega groba greha, nočeš ga še popustiti. Sodnji dan te bodo osramotili ti elementi. O grešnik, ako te ne gane in omeči misel na usmiljeno Srce Jezusovo, ki je tolikanj prestalo vse za-te, prenašalo toliko težav in britkosti, kaj te bode še ganilo, ako nadaljuješ z grehi prebadati premilo Srce božje, kje bode tvoja rešitev, kakošen tvoj konec?

Še je čas, da si Jezusovo Srce nagneš k prijaznosti in ljubezni. Še veljajo tudi tebi njegove besede: *Ogenj sem prinesel na svet*

in kaj hočem družega, kakor da se vname? O pokleknimo pred Jezusa, počastimo njegovo svete ljubezni goreče Srce do nas! Obljubimo vsi Jezusu zvestobo; nedolžni, obljubite mu svojo ljubezen, spokorni, pokoro, grešnik, obljubi mu resnično popoljšanje in stanovitnost do konca! Amen.

Ivan Strnad.

2. Pravo spoznanje in resnična pokora.

Tako bo veselje nad grešnikom,
kateri se spokori. Luk. 15, 7.

Kakor se veseli pastir, ki najde svojo zgubljeno ovco, kakor se veseli kdo, kadar najde svoj zgubljeni denar, tako veselje imajo nebesa, ima Bog nad grešnikom, kateri se spokori. Bog, naš najboljši oče, najvikša blagost, noče nič družega in ne more nič družega hoteti, kakor da bi mi bili pobožni in kdaj zveličani. Zato nas je vstvaril, vstvaril po svoji podobi, da bi bili kakor njegovi pokorni otroci in sveti v vsem svojem zadržanju, kakor je on, naš nebeški Oče, svet. — Božji Sin sam je prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Hodil je, posebno zadnja tri leta svojega težavpolnega življenja kakor dober pastir okrog, nosil je male, slabe ovčice na svojih ljubeznivih rokah in šel s krvavimi stopinjami za zgubljenimi, klical jih je: Obrnite se nazaj; delajte pokoro! obrnite se k Bogu, svojemu najboljšemu Očetu nazaj! In vse, kateri so se vrnil, je z veseljem sprejel. — Nad grešnikom, kateri se spokori, bo veliko veselje v nebesih pri angeljih božjih. Angelji nas ljubijo, nas varujejo; jokajo, kakor prerok pravi, kadar se kateri človek zgubi in greh stori; veselé se pa tudi, kakor Zveličar sam pravi, kadar zopet pokoro stori. Nad grešnikom, kateri se spokori, bo veliko veselje v nebesih, pri vseh svetnikih in izvoljenih Božjih. Oni neprenehoma pri Bogu za nas prosijo, kakor za svoje brate in sestre, da bi tudi mi kdaj iz te solzne doline prišli v njih veselo družbo; da bi prišli stariši k svojim nedolžnim otrokom, otroci k svojim pobožnim starišem, da bi vsi prišli k Bogu v nebesa, da bi se pri njih in ž njimi vekomaj veselili v Bogu. — Veliko tedaj — neizrečeno veliko bo veselje v nebesih — nad kom? Nad grešnikom, ki pokoro stori. Kdo pa je grešnik, in kdo dela pokoro? vam bom danes povedal.

Kdo je grešnik? Čudno vprašanje, si bo marsikdo mislil; pa ni tako čudno, kakor se vam zdi. — Grešniki smo sicer vsi. Če *kdo pravi*, piše sv. Janez, *da nima greha, je lažnik*. Grešniki smo vsi; vsi moramo vsak dan moliti: *Odpusti nam naše dolgé, naše grehe*; vsi moliti: *Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas uboge grešnike*. Toda velik razloček je med grešnikom in grešnikom; med grešnikom, ki dela le majhne grehe, in tudi te le iz slabosti ali prenačnosti — in grešnikom, kateri nalašč ali vsaj radovoljno stori smrtni greh. Še večji razloček pa je med grešnikom, kateri se je odkritosrčno in skesano že spovedal, pa ne samo spovedal, ampak tudi, kar je največ, resnično in stanovitno poboljšal; in med grešnikom, kateri v svoji hudi navadi, v smrtnem grehu živi, v veliki reči prelomljuje božjo zapoved, četudi le eno samo zapoved.

Oh! veliko jih je, ki se ne štejejo za grešnike, kateri tudi ne mislijo na nobeno pokoro, če le ne kračejo in očitno ne greše zoper šesto zapoved. Toda, ljubi kristijanje, saj niste le ena ali dve zapovedi, saj je deset božjih zapovedij in pet cerkvenih. — Grešnik je tedaj, kdor brez potrebe in velike sile prisega, kdor kolne in se roti, božje ime po neprimernem pri vsaki besedi po ustih valja; zakaj božja zapoved pravi: *Ne imenuj po neprimernem imena svojega Boga*. — Grešnik je, kateri gre ob nedeljah in zapovedanih praznikih le po svojem časnem oprasku, po pregrešnih kratkočasih, ali kateri celó te svete dneve skruni s pijančevanjem, ali prepovedanim vasovanjem. Ali ni ravno ob nedeljah in praznikih največ grehov popoldan, zvečer, v trdi noči storjenih? *Spomni se, da posvečuješ sobotni dan*. — Grešnik je, poslušajte posebno vi, večji otroci! grešnik je, kdor svojim starišem z nepokorščino, trmo, svojeglavnostjo in slabim zadržanjem žalost dela ali jim celó življenje krajša. *Spoštuj svojega očeta in svojo mater*. — Grešnik je, kdor v sovraštvu živi; kdor jezo in maščevanje do svojega bližnjega v srcu nosi. *Kdor svojega brata sovraži*, pravi sv. Janez, *je ubijalec*. — Grešnik je, kdor s kakoršno goljufijo koli škodo naredi svojemu bližnjemu — popase, potrga, pohodi, poorje; zakaj goljufati ali škodo delati je toliko, kakor krasti. *Ne kradi*. — Grešnik je, kdor s svojim opravljanjem ali obrekovanjem jemlje drugim dobro ime, ali s svojim strupenim jezikom napravlja zdražbo in sovrašтво. To se pravi po krivem pričati. *Ne govori krive priče zoper svojega bližnjega*. — Grešnik je, kdor — toda poslušajte poprej, kar Zveličar sam pravi: Tudi z očmi, tudi s slabim poželenjem se lahko storé največji grehi zoper deviško sramožljivost ali zakonsko čistost.

Kaj bomo pa še-le rekli o tistih, ki živé v prepovedani prijaznosti, imajo grdo navado umazano, pohujšljivo govoriti; ki živé v hudi navadi najgrše grehe zoper sramožljivost in zakonsko čistost doprinašati? *Ne prešestuj*. Kaj ti vest na to pravi? — Da, vest vsakemu človeku pové, ali je grešnik ali ni. Jaz sem le sploh o tem govoril; jaz nisem hotel nikomur krivice storiti; nisem nikomur očital in nočem in ne morem nikomur očitati: Ti ali ti si grešnik, grešnica! To mora vsak sam vedeti. Jaz sem le rekel: kdo je grešnik, in to je bilo potrebno; zakaj kdor ne vé, da je na napčnem potu, se ne bo spreobrnil in pokore storil. Pa morebiti vam je še veliko potrebnije povedati: Kaj se pravi pokoro delati? Tudi to poslušajte.

Veliko veselje bo v nebesih nad grešnikom, kateri pokoro stori. Kaj pa se pravi pokoro delati? Tega jih dosti ne vé, ali noče vedeti. Veliko jih méni, da pokoro delati ni nič drugega, kakor se spovedovati in spovedovati. Toda grozovitno se goljufajo, če si mislijo, kar se večjidel zgodi, da spoved ni nič drugega, kakor svoje grehe, kakor ravno na misel pridejo, mašniku praviti, kesanje, ki so se je že otroci naučili, z jezikom moliti, naloženo molitvico opraviti in se zopet k grehom vrniti, kakor so jih delali pred spovedjo. — Ne, to se ne pravi pokoro delati. Spovedovati se in pokoro delati je dvojno. Spoved ali obtožba grehov je sicer del pokore; toda s spovedjo samo še ni vse opravljeno; k pokori gre še veliko več. Zakaj pokoro delati ni le svoje grehe spoznati, se jih obtožiti, temveč jih tudi iz srca, iz ljubezni do Boga obžalovati; ne-le obžalovati, temveč tudi po svoji moči za-nje zadostiti; pokoro delati se pravi z eno besedo: poboljšati se, spreobrniti se, iz celega srca od greha preč k Bogu se obrniti. Zveličar je v izgledu o zgubljeni ovci in zgubljenem denarju pokazal, kako veliko veselje je v nebesih nad grešnikom, kateri se spokori; in precej potem nam pred oči postavi živ izgled pokore v priliki o zgubljenem sinu, kateri je iz samopašnosti zapustil svojega dobrega očeta, svoj delež zapravlil z razuzdanim življenjem in se pahnil v največjo revo. Toda pokoro je storil zgubljeni sin; kako je pokoro storil, to nam razločno pové sv. evangelij.

Zgubljeni sin, pravi Zveličar, je šel v sé in je dejal: »Koliko najemnikov ima v hiši mojega očeta kruha zadosti; in jaz, njegov otrok, moram tukaj lakote umirati! Vzdignil se bom in vrnil k svojemu očetu. In vstal je in se vrnil k svojemu očetu. Kadar Bog razsvetli grešnika, da spozna svoj revni stan, naj svoje pokore

dalje ne odlaša; naj ne misli ali ne reče: Se bom že kdaj vzdignil, se bom že kdaj poboljšal, pa zdaj še ne — drugikrat. Kdaj pa? Zakaj pa zdaj precej ne? *Če zdaj nočeš*, pravi sv. Avguštín, *ko bi lahko, ne boš kdaj morebiti mogel, dasi boš hotel*. Hočem, hočem se še kdaj poboljšati, tako pravi sv. Brnard, so vsi govorili, kar jih je zdaj v peklú. Smrt jim je prekosila pot k pokori.

Zgubljeni sin ni ostal samo pri golih besedah, ampak se je res vzdignil in vrnil k svojemu očetu. Kdor pokoro dela, se vzdigne, vstane in se, naj velja, kar hoče, tudi s silo odtrga od greha; odtrga se pa tudi od vezi greha, od nevarnosti, od bližnje priložnosti v greh; odtrga se od vsega, kar ga je dosedaj napeljevalo v greh. — Kdor tako ne vstane in se tako ne odtrga, mu ni mogoče prave pokore storiti in se stanovitno poboljšati. Če ima živina še vrv okoli vratu, jo je lahko vjeti in peljati, kamorkoli hočeš. Kdor hoče greh zapustiti, nevarnosti pa ali bližnje priložnosti v greh ne zapusti, ne zapusti tiste hiše, tistega rokodelstva, tistega grešnega znanja, tiste službe, tiste osebe, ki so ga zapeljale v greh, ima še vedno vrvico na vratu — kmalu bo zopet vjet in v poprejšnje grehe pogreznjen. Zgubljeni sin se je vzdignil in vrnil k svojemu očetu.

»Ko ga oče od daleč zagleda, se ga je usmilil; naproti mu skoči, pade okoli vratu in ga poljubi.« Neskončno usmiljeni Bog hiti vsem, ki se vrnejo k njemu, s svojo milostjo naproti; svoje roke iztegava proti skesanemu grešniku, da ga z vso ljubeznijo sprejme in objame. — Zdaj pade sin očetu pred noge in pravi: »Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe. O, to: *Oče! grešil sem!* bi bil pač rad slišal in videl; to: *Oče! grešil sem!* je pač moralo nehvaležnega sina presuniti in srce dobrega očeta ganiti! Pravo, srčno, nadnaturno kesanje, kesanje iz ljubezni do Boga je k pokori potrebno. *Vsi moji grehi so mi iz srca žal!* je kmalu rečeno, da bi le res bilo! Vsi moji grehi so mi iz srca žal, obžaljujem jih! je veliko rečeno, da bi le res bilo!

Bog je naš najboljši oče, največja blagost, katerega moramo mimo vsega iz vsega srca najbolj ljubiti. Če pa prelomimo njegove svete zapovedi, smo Bogu, svojemu najboljšemu očetu nepokorni, in zaničujemo, razžalimo ga. O, koliko jih stokrat z jezikom pravi: *Moj Bog! ljubim te iz vsega srca*, kateri vendar Boga tolikokrat in tako močno razžalijo! Ali se pravi to Boga iz celega srca ljubiti? Pa tudi koliko jih stokrat reče: Vsi moji grehi so mi iz

srca žal, obžaljujem jih iz ljubezni do Boga, kateri pa vendar bolj ljubijo greh, kakor Boga — ki še začeli niso Boga ljubiti!

»Oče!« je dejal zgubljeni sin iz cele duše, »grešil sem«; in pristavi še te imenitne besede: »Več nisem vreden tvoj otrok imenovan biti, ampak le kdo tvojih najemnikov naj bom.« S tem je hotel reči: Svoj delež sem malopridno zapravil; ne morem tirjati, da bi ti z menoj ravnal tako lepo, kakor s svojim otrokom; le tako me imej, kakor kakega družega najemnika. Jaz hočem in moram s svojo pridnostjo to zopet popraviti, kar sem pokazil in zamudil; s svojim delom in trudom si hočem svoj kruh zaslužiti; le tvoj najemnik naj bom.

Kdor je grešil, se mora tudi pokoriti, mora križe in trpljenje, sramoto in potrebo, katero si je sam nakopal s svojo razuzdanostjo, v duhu pokore, s ponižnostjo in potrpežljivostjo nositi. »Več nisem vreden tvoj sin imenovan biti.« Kdor je grešil, se mora tudi pokoriti, mora zopet popraviti, kar in kolikor more. Le kakor kdo tvojih najemnikov naj bom. O, če kdo za svoje grehe moli le nekatere očenaše ali kak rožni venec, se jih še ni dopokoril, še ni za-nje zadostil. Ali povejte mi, krščanski poslušalci! če vam kdo stori veliko škodo, ali ste zadovoljni, da zato sedem očenašev ali rožni venec moli? Gotovo ne! Ne, porečete, škodo mi mora, kolikor more, povrniti. Ravno taka je tudi pri Bogu! Kdor je grešil, se mora tudi pokoriti — mora škodo, pohujšanje, vse hudo, kar je prišlo iz njegovih grehov, popraviti; mora vzrok, priložnost sovraštva, kar more, zatreti; mora ptuje blago, dobro ime povrniti; mora tistega, katerega je zapeljal, zopet na pravi pot spraviti; katere je pohujšal, z lepim izgledom in z molitvijo poboljšati; mora v svoji hiši, pri družih in sam pri sebi, kolikor more zopet poravnati in popraviti, kar je zamudil ali popačil.

Glejte tedaj pri zgubljenem sinu izgled pokore, katerega nam je Zveličar sam postavil pred oči. K pokori spada poleg spovedi še to, da se človek odtrga od greha in grešne priložnosti. Zgubljeni sin je vstal in šel k očetu nazaj; da ima kesanje, srčno, nadnatorno kesanje, kesanje v ljubezni do Boga; rekel je: »Oče, grešil sem zoper Boga in zoper tebe. Da se dopokori: Jaz nisem nič več vreden tvoj otrok imenovan biti; le kakor tvoj najemnik naj bom.

Rad bi že sklenil — toda ne morem, predno vam ne dam tega imenitnega vprašanja: Kaj pravite, ko bi bil zgubljeni sin dvakrat, trikrat, ko bi bil desetkrat potegnil od svojega dobrega očeta, kaj bi si bili mislili o njegovi pokori? Na tla gledate in

zdihuje! — Ravno to, toda z drugimi besedami vas vprašam: Kaj moremo o pokori tistih misliti, kateri se spovedujejo in zopet greh delajo, zopet spovedujejo in zopet greh delajo — desetkrat, stokrat spovedujejo in zopet desetkrat, stokrat grešé, kateri se, z eno besedo, po spovedi — po toliko spovedih še za las ne poboljšajo? Kaj si moremo o taki pokori misliti? Oh, da se smili Bogu! Kaj je o taki pokori misliti? — Izmed deset, nočem več reči, izmed deset grešnikov, ki se spovedujejo, komaj eden sam stori pravo pokoro, ker se večkrat eden sam komaj resnično in stanovitno poboljša. Da se smili Bogu!

Nad grešnikom, kateri pokoro stori, bo veliko, neizrečeno veliko veselje v nebesih, pri Bogu, pri angeljih in vseh svetnikih. — Nad grešnikom, ki se spokori, bo pa tudi veliko veselje na zemlji, pri njegovih znancih, sorodnikih in prijateljih, pri vseh dobrih ljudeh in pri njem samem — pri grešniku bo največje veselje, ker bo iz trde sužnosti greha rešen, otet od grenkih grižljivev hude vesti, od strahu in trepeta pred večnimi kaznimi, ker bo zopet v stan milosti in prijaznosti božje postavljen — vzet za dediča nebeškega kraljstva.

Če je tedaj kak grešnik tukaj pričujoč — pa saj smo vsi grešniki; rečem tedaj: če je kdo tukaj, ki še v velikem, smrtnem grehu živi — oh! saj toliko mnogoterih grehov — toliko jih je, kolikor božjih zapovedij! če je tedaj tak tukaj vpričo, ga prosim, ali naravnost: te prosim za božjo voljo, zavoljo tvojega večnega zveličanja, stori v nebesih in na zemlji — Bogu in sebi veselje: Stori, še danes, še to minuto stori pokoro; potem še-le bo tvoja spoved kaj veljala. Delaj od danes nadalje pokoro, sicer ti bo zopet kmalu kaj družega prišlo v glavo; nikar je dalje ne odlašaj, nikar ne reci: Jo bom že — jo bom že drugikrat! S tem: bom že, bom že, je pekel posut. Delaj še danes pokoro; vzdigni se, odtrgaj se od greha, pa tudi od vezi greha, od bližnje priložnosti v greh. Vrzi proč vrv od vrata! Obrni se popolnoma od greha, od bližnje grešne priložnosti iz celega srca k Bogu in reci in zdihi: Oče! grešil sem, spoznam in se kesam; nič več nisem vreden tvoj otrok imenovan biti; rad hočem vse trpeti in prebiti, kar sem se zadolžil; hočem se dopokoriti, popraviti, kar sem pokazil in zamudil, kolikor bo v moji moči. — Bog ostane vedno oče, naš najboljši oče. Vrni se tedaj iz celega srca k njemu nazaj

in ostani pri njem; nikar mu več ne uidi — nikar, oh! nikar nikoli več ne greši! O, potem bo tudi danes nad tvojim spreobrnjenjem veliko veselje v nebesih in na zemlji! Amen.

† Jos. Rozman, dekan (1830).

Četrta nedelja po binkoštih.

Vojška zoper trojnega poglavarja sedanjega veka.

In potegnili so čoln h kraju in vse popustili ter šli za njim. Luk. 5, 11.

Premožen pa imeniten mladenič pride nekda k Jezusu, poklekne predenj, ter ga vpraša: »Dobri učenik! kaj naj storim, da dosežem večno življenje?« Jezus, ki je mladeniču videl v srce in vedel, da ga ima le za človeka, pravi: »Kaj me imenuješ dobrega? Nihče ni dober razun sam Bog. — Ako pa hočeš iti v življenje, spolnui zapovedi.« — Mladenič vpraša: »Katere?« — Jezus mu odgovori: »Ne ubijaj, ne prešeštvaj, ne kradi, ne pričaj po krivem; spoštuj očeta in mater, in ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.« — Mladenič odgovori: »To vse sem spolnoval od svoje mladosti. Kaj mi še manjka?« Jezus ga milo pogleda in mu reče: »Ako hočeš biti popolnoma, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš velik zaklad v nebesih; potlej pridi in hodi za menoj!« Ko je pa mladenič slišal to besedo, je šel žalosten proč; imel je namreč veliko premoženja.

Vse drugače pa so storili sveti apostoli, o katerih nam govori današnji sv. evangelijski. *Vse so popustili in šli za njim.* Pa o svetih apostolih danes ne mislim govoriti, ker bi utegnil morda kdo ugovarjati, češ, lahko so vse zapustili, ker so bili ubožni; marveč vaše misli hočem obrniti na velikega svetnika, čegar god bomo obhajali ta teden — sv. Antona.

Sv. Anton Padovanski je bil sin plemenitih in premožnih starišev, rojen l. 1195. v Lizaboni na Portugalskem. Ljubezen do Boga in želja po nebeških zakladih ga nagne, da mladenič že vse zapusti in stopi v samostan redovnih korarjev, in ker je bil le preblizu svojim rojakom in znancem, da bi ga manj motili v pobožnosti in da bi se višje povzdignil v popolnosti, stopi pozneje v ostreji stan sv. Frančiška Serafskega. Prej Ferdinand dobi tedaj ime Anton, in živi tako svetó, da so se vsi čudili njegovi ubožnosti, ponižnosti in pokorščini, njegovi spokornosti in ljubezni. Čudodelna je bila njegova beseda, čudežna njegova velika dela, v veliki svetosti umrje v Padovi l. 1231., star 36 let.

Začetnik tega reda je bil sv. Frančišek, sin premožnega trgovca v Asisih. Ko sliši le ta nekda pri službi božji brati besede,

katere je Jezus govoril razpošiljevaje svoje učence oznanovat božje kraljestvo: *Ne imejte ne zlata ne srebra, ne denarjev v svojih pasovih . . . delavec je vreden potrebne hrane.* (Mat. 10, 10.) — razsvetljen od zgorej čuti, da ga Bog kliče k temu opraviilu, razdá vse svoje premoženje ubogim, živi spokorno, ter goreče oznanuje božje kraljestvo. Prikaže se mu nekđaj Jezus Kristus ter pravi, naj mu daruje še tri reči. »Gospod« mu reče na to Frančišek, »saj veš, karkoli sem in imam, vse sem daroval tebi, sam nič več nimam, le to-le obleko in ta-le pas, pa tudi to je tvoje. Kaj bi ti mogel še dati? Ko bi imel še eno srce in še eno dušo, rad bi ti daroval tudi njo. Daj mi, Gospod! da spolnujem tvojo voljo!« — In Gospod mu reče: »Frančišek, sezi v svoje nedrije, in kar najdeš, daruj to meni!« Frančišek seže, kar dobi lep zlat, kakoršnega še nikdar ni videl, in ga poda Gospodu; seže drugič, dobi drug še lepši zlat, in koj ga dá Gospodu; seže tretjič, dobi tretji prelep zlat, in tudi tega radovoljno daruje Gospodu.

Gospod ga poduči potem, da ti trije zlati so tri svete čednosti, katerim je ime: radovoljno uboštvo, vedno devišstvo, vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem. Sveti Frančišek vstanovi na to duhovni red, ki se tudi po njem imenuje, in zaveže sebe in svoje tovariše razun molitve in navadnih duhovnih opravil tudi s slovesnimi obljubami radovoljnega uboštva, vednega devišstva in vedne pokorščine. Bilo je to v začetku 13. veka; papež Inocencij III. ga potrdi l. 1209. In dolgo svetlo vrsto slavnih mož iz reda sv. Frančiška prične čudodelni Anton Padovanski, najžarniša lilija v serafskem vencu, katerega posebno zaupno častijo vsi pobožni Slovenci in kateremu je posvečenih več cerkvā.

Z ozirom na god sv. Antona in na končne besede današnjega sv. evangelija naj spregovorim danes o treh svetih čednostih, o treh zlatih, katere je po zgledu svojega vstanovnika tudi sv. Anton radovoljno daroval svojemu Bogu, in t. j. o radovoljnem uboštvu, o vednem devištvu in o vedni pokorščini pod krščanskim poglavarjem. — Ti pa, o sv Duh! vodi moje misli, vodi moje besede, vodi pa tudi srca mojih poslušalcev, da besedo božjo verno poslušajo, v srcu ohranijo in se po njej ravnaajo Bogu na čast, sebi pa v zveličanje!

Kakor nekđaj sv. Frančišek, tako je tudi sv. Anton Pad. daroval svojemu Bogu, svojemu ljubemu Zveličarju Jezusu Kristusu tri zlate. Bogat po svojih stariših je postal radovoljno ubog ter se odpovedal vsemu časnemu premoženju; lepe in čvrste postave se je odpovedal zakonu in izvolil si vedno devišstvo, gospo-

skega stanu, vendar ni hotel gospodovati, odpovedal se je svoji lastni volji ter je obljubil spolnovati voljo božjo vedno le, kakor mu jo bode Bog naznanjal po duhovnih prednikih, po redovnih poglavarjih v samostanu.

Pa porečete, krščanski poslušalci! sv. Anton Padovanski je bil menih, je bil v samostanu, je storil slovesne obljube radovoljnega uboštva, vednega devištva, vedne pokorščine pod duhovnim poglavarjem. To je vse prav; to so trije evangelijski svetje, katere je človek dolžan spolnovati, kadar se je z obljubo zavezal, ali kadar je stopil v samostan ali šel v puščavo. To torej niso dolžnosti za nas, ki živimo med svetom v raznih stanovih; pa vsaj, ker misliš o njih govoriti, ne boš hotel, da se tudi mi odpovemo lastni volji, gospodarjenju, vladanju; zakonu ali zakonskemu stanu, celó svojemu premoženju in stopimo v samostan, da spolnujemo evangelijske svete, in pa sedanji čas! Bog, da bi mogli spolnovati zapovedi, ki so vsem potrebne, da bi mogli varovati se greha in delati dobro, da pridemo kdaj v nebesa, četudi le za vrata, četudi ne visoko, četudi nimamo ondi posebne zaklada. Po tem naj si prizadevajo tisti, ki so v to poklicani in imajo k temu posebne milosti!

Res je, ljubi moji! nisem namenjen vas nagovarjati, da pustite svet in idite v samostan sedanji čas, kadar samostane podirajo in menihe razganjajo; da spolnujete sedanji čas evangelijske svete, kadar se tako malo spolnujejo zapovedi božje in dolžnosti krščanske. Povem pa vam, da je čas, o katerem je živel sv. Anton, precej podoben našemu času; kakor tedaj tudi sedaj grozno gospodari na svetu trinogi glavar, kateri se po sv. Janezu (I. 2, 16.) imenuje *poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja, kar pa ni iz Očeta, ampak iz sveta. Svet pa preide in njegovo poželenje. Ne ljubite torej sveta, ne tega, kar je v njem*, opominja sv. Janez. *Ako kdo svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem. Kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.* In ravno, da bi vrstnike, rojake svoje, budil k temu, da spolnujejo voljo božjo, da dosežejo tako po njegovi ljubezni tudi večno življenje, se je z božjo milostjo povzdignil sveti Anton tako visoko, da bi za njim prizadevali si tudi oni za večno zveličanje, vsakteri po svojih zmožnostih in po svojem stanu. K temu bi tudi jaz rad pripomogel nekoliko s svojim govorom.

Vedna vojska je naše življenje *Ako hočeš biti popolnoma, idi, prodaj vse kar imaš . . . in hodi za menoj.* To je rekel Jezus mladenci, kateri je zapovedi božje zvesto spolnoval in se je hotel povzdigniti v nebesih višje, imeti ondi *zaklad*. *Kdor pa hoče*

priti za menoj, naj zatajuje sam sebe, naj zadene svoj križ vsak dan, in naj hodi za menoj! (Luk. 9. 23.) To pa je Kristus rekel vsem, pravi sv. pismo, vsem brez razločka. Nam vsem se je toraj zatajevati, nam vsem so premagovati slaba nagnjenja in poželenja, zvesto spolnovati tudi težavne dolžnosti svojega stanú, in vse to ne po kaki lastni trmi, ne po nauku vnanjega sveta, temveč tako, kakor nas je učil in nam je v dejanji kazal Jezus Kristus, po njegovi sv. veri, po velevalh sv. katoliške cerkve.

Vojskovati se je nam vsem, in kakor so vojaki v raznih vrstah in imajo razna opravila, tako smo tudi mi ljudje v raznih stanovih ter imamo različne dolžnosti. Kakor pravim vojakom ni dosti, da le bežijo pred sovražnikom, temveč treba je, da se bojujejo ž njim, da ga premagajo in tako poslaviijo sami sebe; enako tudi pravim kristijanom ni dosti, da se le varujejo hudega, treba je delati tudi dobro, spolnovati dolžnosti, držati zapovedi. Ne drevo, katero rodi malopriden sad, ali drevo, katero ne rodi nobenega sadú, ampak že drevo, katero ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo. Potrebna so k večnemu življenju dobra dela, svete čednosti. To oznanjajo tudi evangelijske besede (Luk. 12, 35.): *Vaše ledje naj bo opasano, in goreča svetila v vaših rokah* t. j. varujte se hudega, pa skrbite tudi za svete čednosti, za goreča svetila.

In kakor se na bojnem polju vojščaki različno skazujejo, nekateri bolj, nakateri manj; tako se godi tudi na duhovnem polju, na katerem nam je z duhovnimi sovražniki vedna vojska. So taki, kateri iz malih grehov padajo v velike, smrtne, in tako gredó v pogubljenje; nasproti pa tudi taki, kateri iz malih dobrih del si nabirajo velike čednosti in svetosti, ter tako vedno rastejo v popolnosti. Tu je vedni »naprej«. Kdor ne gre naprej, gre nazaj. Sam si človek nikoli ne more reči: Stoj, dosti je! To more le Bog zaklicati človeku. *Hodite za menoj*, kliče Jezus, *bodite popolnoma, kakor je popolnoma vaš Oče v nebesih*. Da tako popolnoma ne moremo biti nikdar, to je gotovo; ali približevati se mu móremo, napredovati v čednostih, in tu velja: Kdor zna bolje, široko mu polje.

Cerkveni učenik sv. Avgustin poprašan, kaj je v tem duhovnem bojevanju najpotrebniše, kaj je v duhovnem življenju najprvo, odgovori: *Prvo je ponižnost, in drugo: ponižnost, in tretje: ponižnost, in stokrat vprašan, stokrat porečem: Najpotrebniše je ponižnost.* — Ko bi pa s e d a n j i s v e t prášal jaz, kaj je najpotrebniše, kaj je prvo, kaj menite, kaj bi mi svet odgovoril? Prvo, bi dejal, je denar, drugo je denar, tretje je denar, in stokrat vprašan stokrat poreče:

Najpotrebniše je denar. Kdor kaj imá, ta zña; kdor kaj premore, in čim več premore, tim več velja; za denar se vse dobi, vse stori; le petica dá ime sloveče; človek le toliko velja, kar plača; gorjé mu, kogar v zibeli vidi svet berača; zlat ključ odpre vse ključavnice; denar je svetá gospodar itd.

Tako govori sedanji svet, in Bogu bodi potoženo! tako tudi največ ravna. To je prva vladna glava na svetu, kateri se pravi poželenje oči, lakomnost vedno več imeti, poželenje po blagu in premoženju. Ta pregreha je vladala skoro sploh o času sv. Antona, in kaj je njej nasproti učil in kazal sv. Anton?

Najpotrebniše, edino potrebno je, Boga se bati in njegove zapovedi spolnovati. Kdor to stori, ta ima najboljši zaklad, ta ima biser, s katerim se kupijo nebesa. *Kaj pomaga človeku, če tudi ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Kaj bode dal v zamenjo? Za denar se vse dobi — ali se dobi tudi pravi mir, zadovoljnost, prava sreča? Le petica dá ime sloveče, pa kakor zgine dim, kadar veter potegne, solnce posije, tako zgine tudi slavno ime. Pač malo velja človek, ako se ceni po tém, kar plača — nekaj umazanega papirja, nekaj zanikerne, če tudi bliščeče rude . . . Zlat ključ odpre vse ključavnice, t. j. do vseh grehov, in do pekla, ne pa do nebes. Ložje pojde kamela skozi šivankino uho, ko bogatin v nebebeško kraljestvo. Korenina vsega hudega je lakomnost, piše sv. Pavel. (I. Tim. 6, 9. 10.) Nekateri, ki so po nji hrepeneli, so zašli od vere, in se zapletli v velike nadloge. Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjavo, in v zadržgo hudičev, in v veliko neprirodnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje. Denar je svetá gospodar — pa le sveta! Človek pa ni le za ta svet, on je stvarjen za večnost. Ne iščite si toraj zakladov na zemlji, ki jih rja in molji končajo, in tatje ukradejo; temveč iščite si zakladov v nebesih, kjer jih ne konča ne rja ne molj, in jih tudi tatje ne ukradejo. — Neumnež, še nocoj bo tirjana tvoja duša od tebe, in kar si pripravil, čegavo bo? Ali ne veste, da smo na svetu le Gospodovi hišniki, le oskrbniki, ne pa lastniki, da bomo morali odgovor dati od hiševanja, in kaj nam bi pomagalo, ko bi kdaj z bogatinom morali goreti v plamenu gorečem; saj nas denar ne more spremiti še v grob ne, nikari še onstran groba, pred sodnji stol. Nič nismo prinesli na ta svet, gotovo je, da tudi nič ne moremō odnesti. In ali so taki bogatini zadovoljni in srečni? Kaj še! V kolikih skrbah so noč in dan, v kolikih pravadah, v vednih bojih!*

Kako zadovoljni so nasproti ubogi pobožni, kateri ne navezujejo svojega srca na ta svet in njegovo premoženje! *Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo. Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni.* (I. Tim. 6.) Vse sedaj dehtí po denarju, po bogastvu; vendar koliko uboštva je na svetu! koliko zadolženega, koliko neradovoljnega! Sv. Anton si je pa izvolil radovoljno uboštvo, in v tem je našel največjo srečo, je našel nebeško kraljestvo, nezginljiv zaklad v njem. Ako tudi ne storimo tega, da bi se odpovedali vsemu časnemu bogastvu, vsemu pozemeljskemu premoženju, treba je vsaj, da srca nanj ne navezujemo, da nam denar ni gospodar, temveč hlapec v dobre namene, da ga prav obračamo, da smo ubogi v duhu, ker *blagor ubogim v duhu, njih je nebeško kraljestvo.* In to, glejte, naj je vsem zapoved, dolžnost, in tega se danes učimo od sv. Antona, da nikoli ne služimo poželenju očíj, temveč krotimo, vladajmo je, in ako smo res ubožni, potrpiamo voljno to uboštvo, ako pa smo premožni, bodimo vsaj ubogi v duhu, tako bo kdaj tudi naše nebeško kraljestvo.

Drugi vladar sedanjega sveta je po sv. Janezu *poželenje mesa.* Kakor nekdanj ob času sv. Antona jih je posebno tudi naše dni veliko, kateri pravijo: Čemu se krotiti! kar meso poželi, naj se mu stori in zgodi. To je prirojena slabost, prirojeno nagnjenje, in temu se ustavljati — čemu? In res mladi in stari, moški in ženske živijo po tèm v mesenih sladnostih, in celo zakon že mnogim ni več svet. Na to meri sedanji svet v mislih, besedah, pogovorih, norčijah, ali šalah, v dejanju; na to nagiba ljudi po brezštevilnih časnikih, bukvah in podobah, pesmih in igrah. Ako so druge pregrehe reke, ki jih veliko pokončajo; je ta — mesena poželjivost, nečistost — povodenj, v kateri jih toliko pogine sedanji čas; le malo, kakor o Noetovem času, je pravičnih, ki se varujejo in res tudi otmejo. Mesó je postal človeški rod, bi smel Gospod tožiti, kakor tedaj.

Kakor huda povodenj odnese vse brvi in mostove, razdere ograje in plotove, vrte in njive, travnike in senožeti, koče in hiše, sela, vasi, celo mesta, in pokonča živali in ljudi: tako dela ta povodenj — grda nečistost duhovnemu življenju; oskruni vse in razdere dušno in telesno zdravje brez ozira na božje ali cerkvene zapovedi itd. Kako žalostno je videti mlado drevesce po taki nevihti polomljeno; še žalostneje mladega človeka oskrunjenega po nečistosti.

Tej reki, tej povodnji so nasproti ravnali od nekdanj pametni že poganski učenci in vladarji duhovski in deželski; temu nasproti

so kazali pobožni verniki v besedi in dejanju, da človek ni v prvem dobrem, stalnem stanju, v katerem je bil stvarjen, da je po grehu k hudemu nagnjen, da ima pa zato duha, um in pamet, da to nagnjenje kroti, premaguje, vlada; da človek ni živina; da je podoba božja, tempelj sv. Duha, obrnjen je po vnanje proti nebesom; da se mora torej zdrževati vseh nepripuščenih mesenih sladnostij v mislih, željah, besedah in dejanjih; kolikor je pripuščeno v svetem zakonu, vlada to nagnjenje v duhu svete vere. Kažejo, da je dvojna čistost; prva potrebna vsem, da krotimo svoje meso, svoje oči in ušesa, domišljijo in srce — in tako čisti na duši in na telesu služimo Bogu; druga stanovna, v sv. zakonu. In da kdor hoče se višje povzdigniti, Bogu bolje služiti, se odpové vsem tudi pripuščenim sladnostim, si izvoli tako sveto devištvo in živi po angeljski že tukaj na svetu ter doseže ondi pri nebeškem Jagnjetu Jezusu poseben zaklad. Tako je storil sveti Anton, in kaj kliče sveti Anton nam v sedanjem nečistem, nesramnem času?

Blagor jim, ki so čistega srca, Boga bodo gledali. To čistost morate varovati in hraniti vsi. Nečistniki ne bodo posedli božjega kraljestva. (I. Kor. 6, 9.) Nečistniki . . . bodo imeli svoj delež v gorčem, ognjenem in žveplenem jezeru. (Raz. 21, 8.) Ako kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal; zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi. (I. Kor. 3, 17.) Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. To je volja božja, vaše posvečenje. (I. Tesal. 4, 4.), da se zdržite nečistovanja, da vé vsak svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo. Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti. (I. 4, 5. 7.) Po vstajenju se ne bodo ne mogli ne ženili, bodo kakor angelji božji v nebesih. (Mat. 22, 30.) In kako lepo, kateri že tu živijo angeljski, z lilijo sv. Antona v rokah in v srcu. O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); njegov spomin je večni, pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima.

Po teh in drugih opominih se učimo od sv. Antona, da nikar ne služimo poželenju mesa, temveč krotimo, vladajmo je, in kateri ste v zakonskem stanju, ohranite zvesto čistost zakonsko, vsi pa bodimo čistega srca, da bomo kedaj gledali Boga!

Tretji vladar sedanjega sveta je po sv. Janezu *napuh žiljenja*, ki se razodeva posebno v preveliki lastni ljubezni, v preziranju družih, v zaničevanju bližnjega, gosposke deželske in duhovske, v nepokorščini . . .; kakor ob časn sv. Antona, jih je tudi

v sedanjem času brez števila, ki mislijo in govoré: Kaj jaz pokoren, komu neki in zakaj? Vsi smo enaki: jaz sem sam svoj gospodar. Rad bi vedel, kdo ima kaj z menoj gospodovati? Jaz, pa tebi v strahu? Zdaj vlada prostost, svoboda, enakopravnost! Tlaka, sužnost je preč! Vsi smo enaki! — Tako govori sedanji svet, tako tudi ravná. In vsled tega gre skoraj vse križem; nikjer ni pravega reda, dolžnega spoštovanja, pametnega vladanja, mirnega, srečnega življenja.

Vse drugače pa sv. Anton. Kako je mogoče, da bi bili vsi enaki? Nismo ne jednako stari; eni prej eni pozneje prihajajo na svet; ne jednako veliki, ne jednako močni — na duhu, telesu, premoženju, raznega spola, v raznih stanovih. Bog je tako vredil, da nekateri zapovedujejo, drugi morajo ubogati. *Spoštuj očeta in mater. Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni!* (Hebr. 12, 17.) *Hlapci, bodite podložni gospodarjem z vsem strahom.* (I. Petr. 2, 18.) *Ni namreč oblasti, razven od Boga. Kdor se tedaj oblasti ustavlja, se volji božji ustavlja. Kateri se pa ustavljajo, nako-pavajo sami sebi pogubljenje.*

Ločiti pa je pred vsem med potrebno pokorščino in med rado voljno pod duhovnim poglavarjem. Da bi svoje rojake in vrstnike napravljal k dolžni pokorščini, odpovedal se je sveti Anton prostovoljno vsej svoji volji, vsemu gospodarstvu in sam sebi, svojo voljo daroval Gospodu, stopil je v samostan, kjer je živel natanko po pravilih redovniških, v vedni pokorščini pod duhovnim poglavarjem.

Tako, glejte! je sv. Anton res daroval tri zlate Jezusu Kristusu in junaško premagal trojno poželenje: očíj, mesa in napuh življenja.

Ako se ozremo na te tri pregrehe, vse tri so grde, vendar je poželenje očíj, t. j. lakomnost in skopost zlasti človeška pregreha, poželenje mesa, t. j. nečistost živinska, napuh življenja — prevzetnost, nepokorščina pa je duhova, t. j. satanska. Tem nasproti so svete čednosti: rado voljna ubožnost, vedna čistost ali devištvo, in pokorščina pod duhovnim poglavarjem. Katera je največja, najlepša, Bogu najprijetnejša? Po ubožstvu daruje človek Bogu premoženje, vnanjo stvar, po devištvu meso ali telo svoje, po pokorščini pa dušo; in kakor je duša mimo telesa več vredna, je tudi ta dar Bogu najprijetnejši. Pokorščina je boljša mimo darov. In ravno pokorščine — koliko je je sedanji čas še na svetu? Vprašam vas, stariše, gospodarje,

Kako so vam pokorni posli in otroci? Vas, duhovske in deželske predstojnike, koliko so vam pokorni ljudje v dušnem in časnem vladanju? Vas, poglavarje pozemeljske, kralje in cesarje, koliko so vam pokorni podložni? Oh, pravite, kolikor morajo biti, kolikor se bojé našega orožja! Ali se je temu čuditi? Koliko jih je, ki niso pokorni ne cerkvi, ne cerkvenemu poglavarju, ne Bogu samemu! Koliko jih je celo med vladarji, kateri prezirajo svoje dolžnosti do Boga in njegovega namestnika in do njegove svete cerkve! Od Boga so odpadli, ali se je čuditi, da ljudje odpadajo od njih, in ako pojde to tako naprej, razpade ves človeški rod.

Ako se ozremo na poželenje mesa in poželenje očíj, kaj vidimo? Človeški rod se pogrezuje v nečistost, in kakor slabi, hira in gine na telesu, slabí in gine na duši, slepi na pameti, otrpnjeva na volji, v mehkužnosti se pase in nesramnosti, in kaj bode nazadnje? In v poželenju očíj ali lakomnosti tiči sedanji svet, iz katere izvira prevelika skrb za časno, trdosrčnost, skopost, odrtija, goljufija itd. Na goljufiji svet stoji t. j. hudobni svet. In nikdar še si niso prizadevali tolikanj za časno bogastvo, za zavarovanje življenja, zoper točo, ogenj, celó zoper smrt. Ali se pa dá to podkupiti? Ako premislimo to življenje sedanjega sveta, ali ni to žalostna prikazen? Kaj bo nazadnje?

Pa kaj gledamo po svetu! Častilci svetega Antona, n a - s e, n a - s e se ozrimo ter poglejmo, kakšni smo sami! Kakor visoko stoji nad nami, tako visoko presegajo njegove čednosti naše bornosti, naše lastnosti in dela. Oh, pomagaj nam, prijatelj Božji! pomagaj pri Bogu in sprosi nam milost, da vstanemo iz mlakuže teh pregreh, da se znebimo le-te ostudne hudobije, da pristopimo med prave služabnike Božje, in da vsak po svojem stanu spolnujemo svoje svete dolžnosti, spolnujemo zapovedi božje in cerkvene, in po zmožnosti smo vsaj ubogi v duhu, čistega srca in ponižnega duha! V ta namen hočemo v prihodnje po tvojem vzgledu — četudi med svetom — krotiti vse napéno poželenje očíj in mesa in ves napuh, ter v priprosti ponižnosti pokorni biti: otroci in posli svojim starišem in gospodarjem, podložni svoji duhovski in deželski gosposki in pa Bogu, njegovi sveti cerkvi, njegovemu namestniku, vidnemu cerkvenemu poglavarju, svetemu očetu, rimskemu papežu! Čudo, posebno čudo milosti božje je, da ima cerkev katoliška na krmilu vladarja, kakoršnega doslej še ni bilo, ob času, kadar je hudobija človeška narastla skoraj kakor povodenj ob vesoljnem potopu ter predrla vse zatornice in se razlila po

vseh krajih in stanovih. Kakor drug Noe pa je Leon XIII. milost našel pred Gospodom (I. Mojz. 6, 8.) in mirno — trden v veri, trden v upanju, goreč v ljubezni — kakor je bil sv. Anton — tudi sedaj še ubog v duhu, čistega srca in pokoren božjim sodbam — mirno veslá s svojo barko po razdraženih valovih sedanjega hudobnega sveta ter milo vabi k sebi v barko vse, kateri želijo se oteti in doseči večno življenje.

Vsi, vsi, kaj ne, želimo to; torej ponovimo danes slovesno obljubo, da se bomo po nauku in po vzgledu sv. Antona zvesto in hrabro vojskovali zoper vse hudo nagnjenje, da pridemo kdaj vsi po srečni zmagi k sv. Antonu v sveta nebesa! Amen.

† Jos. Marn.

Peta nedelja po binkoštih.

I. Kdo je pravičen kristijan?

Ako ne bo obilniša vaša pravičnost,
kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete
v nebeško kraljestvo. Mat. 5. 26.

Iz sv. pisma je znano, da so v stari zavezi pri Judih pismarji in farizeji bili taki ljudje, ki so verno spolnovali zapovedi Mojzesa, prerokov ter vse šege svojih prednikov. Na glasu so bili kot pobožni in sveti ljudje, bolj ko drugi; po zunanje so se res delali, kakor da so pravični, zato so bili pri ljudstvu v velikem spoštovanju in so se mu sploh stavljali za vzgled. Zato pa se je moralo verno izraelsko ljudstvo, ki je tako rado poslušalo zveličanske nauke Jezusove, začuditi in osupniti, ko je iznenada čulo, da Jezus malo ceni pravičnost pismarjev in farizejev, da je nima za dovršeno in dovoljno. — Pa kamor ne doseže človeško oko, to vidi oko božje. Jezus, kateremu so poznane vse skrivnosti naših src, je razvidel pomanjkanje v pravičnosti pismarjev in farizejev in ravno zato je zahteval od svojih naslednikov popolnejšo pravičnost, pravičnost krščansko. *Ako ne bo vaša pravičnost . . .*

Dragi kristijanje! Človek je lahko na tem svetu na dobrem glasu in spoštovan od ljudij, pa vendar zato še ni pravičen. Na videz in po sodbi ljudij je lahko pravičen, pa vendar kot nepravilen pri Bogu odpade od kraljestva nebeškega. In nasproti človeka ljudje lahko krivo obsodijo, Bog pa ga opraviči. Odtod spoznate, da je potrebno vedeti, kakšna mora biti krščanska pravičnost,

da jo bo Bog sprejel in da nas bo pripeljala v nebeško kraljestvo? Mnogo, prav za prav vse, je na tem ležeče: Kdo je v resnici pravičen kristijan? Današnja pridiga bo tedaj odgovor na to vprašanje. Iz tega bo pa tudi vsak zase mogel presoditi, kako stoji z njegovo pravičnostjo.

I. V vsakdanjem življenju navadno tistega človeka imenujemo pravičnega, ki vestno spolnuje dolžnosti do svojega bližnjega, ki vsakemu dá, kar mu gre, nikomur ne dela škode, ki je do vsacega prijazen in v miru živi z vsemi. Tako v navadnem življenju. Ali kadar je razgovor o pravičnosti krščanski, katera nas ima v nebesa pripeljati, takrat se pravičnost dalje razteza. Ona se razteza na vse dolžnosti krščanske, obsega v sebi vse čednosti, ki nas zaljšajo, vsa dobra dela za zveličanje potrebna. Pravičnost krščanska mora biti toraj popolna. To namerja Zveličar v današnjem evangeliju rekoč: *Ako ne bo* To razlaganje naravnost priča sv. Janez Zlatoust, da Jezus z besedo pravičnost razumeva vse kreposti ali čednosti.

Kdo je tedaj v resnici pravičen kristijan? Tisti, ki po živi veri razsvetljen, po trdnem upanju okrepcan in po goreči ljubezni užgan, marljivo izvršuje vse dolžnosti gledé na Boga, na bližnjega, in na samega sebe. Tisti, ki izvršuje vsa svoja dela po predpisu in zgledu Jezusovem. Tisti, ki spolnjuje ne samo zapovedi božje, ampak tudi božje in posvetne oblasti, kolikor poslednje ne nasprotujejo božjim. Tisti je pravičen kristijan, ki ne zanemarja ni ene tudi majhne zapovedi, kateremu dolžnost ni nikdar malenkost. To očitvidno uči Zveličar, ko pravi: *Kdor razveže (prestopi) le eno teh najmanjših zapovedij in uči tako ljudi, bo najmanjši imenovan v nebeškem kraljestvu*, ali kakor razlaga sv. Avgustin, *ta ne bo ud nebeškega kraljestva*. (Mat. 5. 19.) Sv. Jakob (2, 10.) pa piše: *Če kdo spolnjuje vso postavo, se pa pregreši v enem, je vsega kriv*.

Ravno take popolne pravičnosti je manjkalo farizejem in pismarjem. Nekatere zapovedi so spolnovali še s preveliko natančnostjo, druge, še večje zapovedi, ako jim niso ugajale, so zanemarjali s hladnokrvno brezdušnostjo. Sobota, praznični dan judovski, jim je bila tako sveta, da se na tak dan niso podstopili ni najmanjšega posla, ni ognja nažgati, ni jedila skuhati, ni od doma iti, zato so v zlo štel Jezusu, ko je na soboto bolnega ozdravil, grajali so njegove učence, ko so ta dan z rokami klasje pulili ter si glad tesili. Z ene strani so si natančne pred vsako jedjo in po jedi

umivali roke, da bi hrane ne oskrunili, z druge strani pa niso nič imeli za greh s svojim strupenim jezikom drugim ljudem čast in poštenje krasti, svojo jezo nanje izlivati. Z ene strani so dajali desetino od vsakega najmanjšega prirastka, a z druge strani so dopuščali premožne vdove prevariti za imetek in pahnuti v uboštvo; izmišljene in včasih smešne šege svojih sprednikov so stavili pred poglobitve in najsvetejše zapovedi božje. Tako nepopolna in nedovršena je bila njihova pravičnost. Dosti o farizejih.

Oglejmo se na se, da razsodimo, kako je pri nas s krščansko pravičnostjo! Zdi se mi, da se i med nami v vsakem stanu, spolu in starosti najde veliko pomanjkanja.

Tu je gospodar, ki dobro oskrbuje hišo. Še dokaj je izobražen, pošten, spoštovan v občini; vedno trdi, da se bo držal vere, katero uči katoliška cerkev, in kaže se, kakor bi bil pravičen. — Pa po načelu nekaterih izobražencev semtertje iz lenobe izostaja ob praznikih od službe božje, pri njej pa stoji, kakor bi bil lesen, o klečanju noče nič vedeti, o spovedi in o sv. obhajilu nič rad ne sliši, pa ga tudi več let ne opravi; post prelomiti nima za greh, celo ob nedeljah dovoli hlapčevska dela; tudi premoženje njegovo gre vkup na čudne načine; če le more, drugega prekani; do svojih dolžnikov ne pozna nobenega usmiljenja, da se le njegova mošnja polni. Tako posvetno prebrisanost višje stavi, ko božje in cerkvene zapovedi. Ali je takega moža pravičnost dovršena?

Marsikatera gospodinja je vrlo pobožna. Če le sliši o kaki bratovščini, že bi se rada vpisala, gre vsak dan k več svetim mašam; tudi doma rada moli, posebno rada bi hodila na božje poti; je trezna in radodarna, zdi se, da je pravična. Ali v njeni hiši je nered, otroci so samim sebi prepuščeni, da zdivjajo, posli ravnaajo po svoji glavi . . hiša gre nazaj. Mož jo opominja na večjo pazljivost, pa kako jo to zbode, kakor bi sama vse najboljše vedela. Za nobeno besedo ne ostane možu dolžna. Ali taka pobožnost te gospodinjne ni dovoljna, njena pravičnost ni popolna. Naj bo pobožna, ali ob enem mora tudi za dom skrbeti. Treba je eno storiti, drugega ne opustiti.

Mnogoteri mladenci ljubi svoje stariše, napreduje v naukih, katerih se je lotil; a je ohol v svojem obnašanju, starejših od sebe ne spoštuje, več hoče vedeti memo vseh drugih, stariše slepi za denar ter ga po nepotrebnem zapravlja . . . njegova čednost ni dovoljna. — Mnogo deklet pogosto prejema zakramente in se prištevava pobožnim — ali če jo pogledaš ob nedeljah, kako je našo-

pirjena, kar šumi vse okrog nje — in to vse zoper njen stan. Ali če kaži svetohlinski le malo prste pokažeš, kako pa ti zraste in se te loti ter te obere do bele kosti. — Marsikatero družinče je poslušno in verno, ali kar zasluži čez teden, vse zabije v nedeljo. — Vseh takih in enakih ljudi krepost ni popolna in jim je treba vedeti, da mora človek eno reč storiti in druge ne opustiti in da kdor drži vse zapovedi božje, eno pa prestopi, je kriv cele postave.

II. Pri vseh naših delih Bóg najbolj gleda na srce. Nič bolj od človeka ne želi, kakor srce, in nič vrednejšega ne more človek Bogu žrtvovati, kakor nedolžno ali poboljšano srce. Nedolžno srce nas dela Bogu dopadljive; z nagnenjem srca ljubimo Boga, s čistostjo srca zaslužimo, da nas Bog ljubi. Če razdelimo svoje čustvo od svojih del, kaj so potem vsa naša dobra dela družega, nego mrtvo truplo, kateremu manjka duše, manjka življenja in dopadljivosti božje? Tedaj tudi pravičnost naša ne more biti dovršena, ni za kraljestvo božje zaslužna, a k o n i s r č n a.

Kdo je torej v resnici pravičen kristijan? Tisti, čegar zunanja dobra dela se zlagajo z notranjim čustvom njegovega srca. Tisti, kateri, ko po zunanje služi Bogu, tudi v srcu ljubi in poveljuje Boga. Tisti, kateri ima, kadar se bližnjemu kaže dobrotljivega in prijaznega, res srce prosto srditosti, zlobnosti in zavidnosti. Tisti, čegar zunanje obnašanje ne samo da je čedno, nedolžno in brez graje, temveč tudi srce čisto grešnih želj, nepokvarjeno od hudobne volje.

Vsega tega zopet ni bilo v pravičnosti pismarjev in farizejev. Oni so sicer ostro in po zunanje božjim zapovedim primerno živeli, pa samo na videz, da so ljudi slepili. V njihovem srcu pa je korenine poganjala vsakoršna zloba. Zato jih je Gospod primerjal pobeljenim grobovom, ki so od zunaj lepi, a znotraj polni gnjilobe in smradu. Farizeji niso preklinjali, mnogo in dolgo so Boga molili in hvalili; a samo z ustmi, da je res o njih veljal rek preroka Izaije: *To ljudstvo me časti s jezikom, njih srce pa je daleč od mene.* Farizeji niso ljudi ubijali; a imeli so srce polno srditosti, jeze in maščevanja, in koj so obsodili bližnjega slabo. Pa če tudi niso ubijali z roko in mečem, so vendar s svojim čemernim srcem mnoge ranili, zato jih je evangelij zaznamoval: »gadja zalega«. Farizeji se niso vtikali v ptujo zakonsko zvezo, a njih srce je bilo polno nečistih želj. To je vzelo vso ceno njihovi pravičnosti, ker ni bila s r č n a.

Kolikor se tiče krščanske pravičnosti, je mnogo, vse odvisno od vprašanja, je-li nam srce na pravem mestu? Kakor je srce razpoloženo, tako je i naša pravičnost dovršena ali nedovršena. Jezus uči v evangeliju (Mat. 15, 19.): *Iz srca izhajajo hude misli, uboji, prešestva, nečistovanja, tatvine, krive priče, preklinjevanja*, ki človeka omadežujejo pred Bogom. Te besede Jezusove ostanejo resnične, ako se tudi narobe obrnejo: iz srca prihajajo svete misli, ljubezen, zakonska zvestoba, čistost, dobrotljivost, zmernost, milosrčnost in vsa dobra dela, katera storé človeka pravičnega in Bogu dopadljivega. Vsa lepa dejanja, vsa pravičnost dobiva svojo ceno od dobrote srca. Zato, dragi moji, mora biti naša pravičnost srčna. Ne recimo, kakor se mnogi izgovarjajo: nisem nikogar ubil, nisem ničesar ukradel, nisem nikomur krivice naredil, nisem prešestoval . . . Dobro je, ali ni dosti! Potrkajmo na srce, kaj ono odgovarja! Ali ni v njem gnjezdo grešnih mislij in ostudnih želj? Ne prebiva li v njem tajna gizdavost, srd in maščevalnost? Ali smo tudi v srcu se pomirili s svojim bližnjim, kakor z besedo? Ali so notranja nagnjenja enaka z zunanjimi? Znotraj, znotraj v srcu, glej, kristijan, se ti navadno skriva farizej. Da nam bo srce greha prosto, z lepoto nedolžnosti ali spokornosti ozaljšano, to hoče Jezus, ko nam kliče: *Ako ne bo vaša pravičnost . . .*

III. Obilnost in cena krščanske pravičnosti je slednjič odvisna od *d o b r e g a n a m e n a*. Dober namen stori delo dobro, uči sveti Avguštin. Kaka pa mora biti naša namera, da bodo naša dela krepostna ali pravična? da morebiti po njih ljudem ustrezamo? da bi nas svet hvalil in poviševal? da dosežemo čast in spoštovanje? — Ne. S tako namero bi iskali plačo na tem svetu in odrekli bi se nebeskemu kraljestvu.

Kaka mora biti tedaj naša namera? Zveličar jo je naznanil rekoč: *Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in hvalijo vašega Očeta, ki je v nebesih!* (Mat. 5, 16.). Čast božjo p o v e k š e v a t i, to mora biti namen naše pravičnosti.

Kdo je tedaj pravičen kristijan? Tisti, ki ima vedno pred očmi, da vsa naša pravičnost izvira od Boga, brez čigar milosti še kaj dobrega ne moremo misliti, zato vsa svoja dobra dejanja obrača v hvalo božjo. Tisti je pravičen kristijan, ki v spolnovanju svojih dolžnostij ne išče lastne hvale, ampak božje, komur pripada vsa čast in slava. Tisti, ki se drži nauka sv. Pavla (I. Kor. 10, 31.): ali jemo, ali pijemo, ali kaj družega delamo, vse storimo v čast božjo. To je lastnost pravičnega kristijana.

Kolika sreča, da so se tega držali pismarji in farizeji! Pa kar so oni delali dobrega, imeli so za cilj in konec in nagon ne božjo, ampak svojo čast in hvalo. Oni so opravljali dolge molitve in to po ulicah vpričo ljudij, da bi jih videli, s spoštovanjem pozdravljali, da bi jih hvalili, da bi jim vselej dajali prva mesta, po katerih so hrepeneli. Oni so delili miloščino in to so razglašali, da bi ljudje to opazili in preslavljali njih milosrčnost. Oni so s postom morili telo in očitno svetu kazali žalostno lice, s pepelom potreseno glavo, da bi vsi vedeli, kako ostri do sebe in sveti da so farizeji. Taka pravičnost sevé ni bila za nebeško kraljestvo, zato je o njih Gospod sam rekel: *Prejeli so že svoje plačilo.* (Mat. 6, 15.) Taka pravičnost je bila prazna sleparija in gnjusoba pred Bogom.

Ne mislite pa, predragi, ko to govorim, da bi pravičen pri svojih delih ne smel imeti ob enem tudi druge namere; n. pr. da po čednostnem življenju povekša svojo časno in večno srečo, da si ohrani pošteno ime, da bližnjemu daje lep izgled. Gotovo je to vsakemu privoljeno. Ali prva in poglobitna namera naše pravičnosti mora biti čast božja; saj drugo potem sledi samo ob sebi. In vse stvarstvo, nebo in zemlja, ptice, zveri, ribe poveličujejo čast božjo, ni li potrebno in dolžnost, da si jo prizadeva oblagodarjeni človek poveličevati?

Tako smo videli po evangeliju podobo pravičnega kristijana. Zapazili smo, da pravični kristijan izpolnuje ne samo nekatere, ampak vse dolžnosti, da je njegova pravičnost popolna. Zapazili da njegova dobra dela prihajajo iz dušne globočine, tedaj je njegova pravičnost srčna. Zapazili, da pravični ne išče svoje, ampak le božje časti in hvale, to je njegov višji namen. — To podobo pravičnega kristijana si tedaj vtisnite v spomin, po njej se ravnajte v vsem življenju ter jo enkrat sodniku izročite!

Res je, da Kristus v novi zavezi od nas tirja večjo popolnost, kakor od pismarjev in farizejev, ali vedeti tudi moramo, da nam nova zaveza podeli več pomoči posebno v sv. zakramentih, obilnejše milosti, kakor so bile v stari zavezi. A komur je več dano, več se bo od njega tirjalo. Vse storiti, kar Bog hoče, vse opustiti, kar on noče, in to z voljnim srcem, da se izpolni volja božja in povikša njegova slava; pod tem napisom krščanske pravičnosti se moramo bojevati za Kristusa, potem nam bo odprl vrata nebeška! Amen.

Anton Žlogar.

2. Presv. rešnje Telo: ogledalo sv. Alojzija.

Prah sem in pepel. Moz. 18, 27.

A. 1. Stari paganski Grki so imeli prislovico: Γνωθὶ σεαυτόν. — To jim je bila cela moralka ali ves katekizem: »Spoznaj samega sebe.« Zato so te besede z zlatimi črkami imeli zapisane na svetišču Apola. Morda je to senca božjega nauka, ki ga je sv. Duh vsadil v srce grešnega kralja Ezekija, ki pravi: »Vpričo tebe, o Bog! bom premišljeval vsa svoja leta v britkosti svoje duše.« (Iz. 38, 15.) Morda je ona paganska prislovica: »Spoznaj sebe« tema, iz katere je šinila iskra božje besede Jezusa Kristusa, ko pravi: *Kar hočete, da vam ljudje storijo, tudi vi storite njim jednako.* (Luk. 6, 31.) ali pa: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* (Mat. 22, 39.) Te besede bi mi kristijani morali z zlatimi črkami na svetišču svojega srca imeti vpisane, ker so zlato pravilo svetega življenja, da spoznamo bližnjega, pa tudi sami sebe. — Človek je velikokrat slep, vidi nad bližnjikom smet, na sebi pa še polena ne čuti. Posebno pa mladi ljudje ne spoznajo sebe prav, ter se radi preveč precenijo, pa tudi pogubijo.

2. Zgled pobožnega mladeniča, ki je sam sebe dobro spoznal, ponižno presodil: *Prah sem in pepel* (I. Moz. 18, 27.) ter se je zveličal — sv. Alojzija nam sv. katoliška cerkev nastopni četrtek stavi pred oči. Imel je namreč čisto ogledalo, v katero je zrl ter spoznal, da je uboga revna stvar. Kaj, si mislite — ali se je svetnik tudi v ogledalo hodil gledat? O, pač — pa ne tako, kakoršno imaš in morda še s seboj nosiš ti posvetni mladenič — ne tako, kakoršno ošabne deklice rade imajo, da se v njem vidiš vsa od glave do pet. Ogledalo sv. Alojzija je bilo presv. rešnje Telo Jezusa Kristusa. Le pogledjte ga, kako nepregibno zre v to ogledalo — naslikan na lepi podobi. Ne trene, ne ogleduje se okoli — zato se je pa pred tem ogledalom, celo popolnoma spoznal: *Prah sem in pepel.*

3. Danes sem vas poklical, ljubljeni mladeniči, družbeniki bratovščine sv. Alojzija, in me veseli, da tukaj vidim toliko pobožnih Alojzekov. Pa tudi nedolžne deklice imate veselje ta dan, ko ste že šest nedelj se spominjale tega godú — tudi vam bi rad kaj povedal. In še odraščene in priletne kristijane imamo med seboj, ki bi tudi radi čuli božji nauk. Pomislimo danes vsi: ogledalo sv. Alojzija: rešnje Telo, v njem vidimo in spoznamo svoje slabosti, naj jih odpravimo in se zveličamo. O presvetem rešnjem

Telesu vam mislim govoriti ter vas spodbujati, da presv. rešnje Telo Jezusa Kristusa: 1. radi obiskujete, 2. pobožno uživajte.

O sv. Alojzij! prosi za nas, da bi goreče poslušali nebeški nauk, da bi ga verno ohranili in po njem zvesto ravnali.

B. 1. Mladi ljudje radi hodijo na godbo, ples, veselice; srce sv. Alojzija pa za take neumnosti ni kar nič maralo. Sv. Alojzij je najrajši zahajal a) v cerkev obiskavat Jezusovo rešnje Telo. Kolikor je le utegnil od uka in šole, porabil je zvesto za to sv. obiskavo. Ko so njegovi tovariši počivali ali se kratkočasili v prostih urah, je pa sv. mladenič šel v domačo kapelo poleg samostana ter ondi moli in kleči, dokler ga zvonček ne pokliče k uku ali v šolo. Ako so učenci ali domači svetega Alojzija v prostih urah iskali ali hoteli najti, šli so le kar v cerkev, pa so ga gotovo našli pred tabrnakelnom klečati in moliti. Zato nam ga slikarji najrajše priobčujejo v tej podobi. In jaz sem si drznil reči, da ogledalo sv. Alojzija je bil presv. altarski zakrament, ker ga je toliko rad obiskoval. In v tem božjem ogledalu je pa tudi sv. Alojzij b) spoznal najboljše samega sebe in presodil: *Prah sem in pepel.*

Ko je sv. Janez Krstnik v puščavi krščeval in med nešteto množico zagledal Jezusa, je rekel: *Glejte, Jagnje božje, glejte, katero odjemlje greh sveta* (Jan. 1, 20.), pa je svojo nizkost tako dobro sprevidel, da je še pristavil: *Njemu jaz nisem vreden jermenov od črevljev odvezati.* (v. 27.) Da, vpričo Boga je vsak svetnik uboga stvar! Že očak Abraham je to čutil, ko se mu je bil Bog osebno prikazal — na potu v Sodomo. Abraham priprošuje za nesrečno obsojene Sodomee in pravi: »Gospod, prizanesi jim, če le 50 pravičnikov najdeš«; in Abraham je dalje govoril, rekoč: »Ker sem že začel, bom govoril s svojim Gospodom, dasiravno sem prah in pepel.« (I. Mojz. 18, 27.) To je izraz in spoznava svoje nevrednosti vpričo večnega Boga. Tako je tudi sv. Alojzij pred rešnjim Telesom sam sebe najboljše pripoznal. Bil je sicer imenitnega, plemenitega rodú, bil je zelo bogat, bil je bistre glave, pa v svojem ogledalu v presv. rešnjem Telesu se je ponižal in spoznal za prah in pepel.

To sv. ogledalo pa tudi c) nam kaže zaničljivost in minljivost našo, da lepo spoznamo sami sebe. — Ako vernega srca pogledamo na presv. rešnje Telo, takoj živo čutimo — da mi smo nič, in se nam najlepše prilegajo obhajilne besede, katere le radi brez po-

misleka izrčemo: *O Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho.* Ti, o Jezus! si resnični Bog, zakrit v to presv. podobo, mi pa smo revne stvari! Ti si naš Zveličar, mi pa zgubljene ovčice! Da, vpričo tebe, ljubi Jezus! živo čutimo, da smo ničvreden prah; v tem ogledalu spoznamo jasno, da smo droben pepel! Le jedna mala rosa in naš prah postane blato; le jeden mali božji dihlej in našega telesa pepel se razprši. Tako minljivi, rahli in slabi smo! Hodimo radi obiskavat presv. rešnje Telo; v tem ogledalu sv. Alojzija bomo vselej zagledali zapisane besede božjega Duha: *Zakaj prevzetuješ — prst in pepel?* (Sir. 10, 9.) in se bomo naučili svete, zveličanske ponižnosti, ki nas bo povišala v nebeško veselje, posebno ako presv. rešnje Telo tudi:

2. pobožno uživati: zato nam je α) dano v dušno hrano. Pri poslednji večerji je mili Zveličar ustanovil ta presveti zakrament; vzel je kruh v svoje svete roke ter ga je posvetil in dal svojim učencem, govoreč: »Vzemite in jejte, to je moje telo.« In je vzel kelih, zahvalil in jim dal, govoreč: »Pijte iz njega vsi, ker to je moja kri nove zaveze, katera bo za mnoge prelita v odpuščenje grehov.« (Mat. 26, 26—27.) To je nebeška hrana, zagotovilo večnega zveličanja, ker Jezus sam tako uči, govoreč: *Ta je kruh s nebes prihajajoč, kdor od njega je, ne umrje. Jaz sem živi kruh, ki sem s nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* (Jan. 6, 50—52.)

Zato smo ga pa mi tudi dolžni: β) uživati. Kaj bi nam hasnila najboljša hrana, če bi je pa ne rabili! Kaj bi neki popotnemu bolniku koristilo zdravilo, če pa ga bi ne hotel piti! Tako je tudi Jezus naročil, veleval jesti njegovo Telo in piti njegovo kri, da nam služi za večno življenje. Tako se tudi v katekizmu učimo; in četrta cerkvena zapoved nam pod smrtnim grehom na srce polaga to veliko dolžnost — za velikonoč iti k sv. obhajilu, pa ob enem želi, naj bi verniki prav pogosto uživali Jezusovo presv. rešnje Telo, večkrat med letom, zlasti pa ob smrtni bolezni — γ) vendar pa vselej: pobožno po vzgledu sv. Alojzija. Legenda o njem prelepo pravi, da je sv. obhajilo pogosto sprejemal, vsak teden in da se je cele tri dni na to pripravljaj, tri dni pa potem Jezusa zahvaljeval za to nebeško mano. Tako pa nam daje lep zgled — rešnje Telo ne samo uživati, temveč prav pobožno in sveto sprejemati. Tako nas tudi opominja že goreči apostol Pavel: *Presodi torej človek sam sebe, in tako od tega kruha jej in pij od*

keliha; kdor namreč nevredno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega. (I. Kor. 11, 28—29.)

K pobožnemu uživanju je treba močne žive vere, trdnega upanja, goreče ljubezni in sv. ponižnosti: »Prah sem in pepel.« — Treba je tudi od polnoči tešče biti, snažno obleko imeti, obžalovalno se spovedati in spodobno se obnašati. Ako mi od svoje strani vse mogoče opravimo, potem se nam ni treba nič bati. Ljubi Jezus bo dostavil, česar ne premore naša pomanjkljiva slabost.

C. To je torej ogledalo svetnikov sploh — posebno pa svetega Alojzija — presv. rešnje Telo. Tudi mi se radi hodimo ogledavat vanj in zginil bo napuh iz našega srca, prešla bo ošabnost z našega trupla in obnašanja; prav dobro se bomo spoznali: »Prah sem in pepel.« In kadar bodo duhovnik nad našim mrtvim truplom molili one besede: »Pomni človek, da si prah, in da se boš v prah spremenil«, se bo tudi naša duša poleg sv. Alojzija pri milem Jezusu v nebesih veselila, in kar tukaj verno gledamo in uživamo v presveti hostiji — bomo tamkaj ljubega Jezusa od obličja v obličje gledali in uživali. Sv. Alojzij prosi za nas, ki tukaj ponižno klečimo, da tudi vsi dojdemo v nebeško veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Sesta nedelja po binkoštih.

I. Velik svetnik je sv. Janez Krstnik.

Velik bo pred Gospodom. Luk. 1. 15.

Ako obrnem svoje oči proti nebesom, vidim tam neštivilno trumo svetnikov in svetnic Božjih, ki so po trudapolnih dneh pozemeljskega življenja srečno došli v svojo pravo, večno domovino, kjer živé in kraljujejo z Gospodom Jezusom Kristusom. Kaj vsega niso pretrpeli sv. aposteljni za Kristusa, križanega; po širnem svetu oznanovaje sv. vero lačni in žejni, v mrazu in vročini, po hudih potih in med nevarnimi ljudmi! Neštivilno duš so s tem pridobili za nebesa ter odtrgali peklu. Kaj vse so morali prestati sveti mučenci pred trinogi in med rabeljni in med divjimi zvermi, v ognju in pod mečem; a veseli so vse nepopisne muke pretrpeli za nebesa! Kaj so storili za nebesa sv. spoznavalci, sv. puščavniki, ki so z neprestano molitvijo in vednim zatajevanjem, v hudih postih in ostrih oblačilih služili Bogu? Kaj naj rečem o sv. devicah, ki so, ne meneč se za svet in njegovo veselje, le Bogu hotele

ostati vedno zveste, le za nebeškega Ženina živeče! Kratko povzamem: »Nebeški prebivalci so en sam dan več storili za nebesa, kot mi celo leto, in vendar ne beremo nikjer, da bi bil kateri izmed njih naravnost od Boga prejel pridevek velikega, kakor svetnik, čegar rojstva se spominjamo danes, sv. Janez Krstnik. Angelj Gabrijel, poslan od Boga k očetu Cahariju naznaniti njegovo rojstvo, reče temu: *Velik bo pred Gospodom*. Iz tega se more posneti, da je sv. Janez Krstnik na svetosti dosegel ali celo prekosil vse stare očake in preroke, sv. aposteljne, mučence, spoznovalce in device.

Velik bo in sicer *pred Gospodom*, pravi nadangelj. Če bi nizki brinov grmiček pohvalil vitko jelko, ne bilo bi to čudno, a če se jelka pohvalno izrazi o brinju, to je nekaj posebnega. Tako ni posebno čudno, če so judje, pismarji, farizeji, nejeverniki, recimo ves svet, visoko mislili o sv. Janezu Krstniku, da je morda Elija drugič prišel na svet, ali sam obljubljeni Odrešenik, vse to, pravim, ni taka posebnost. Toda, če sam Bog, vir vse dobrote, čigar velikost je nepregledna, počasti po nadangelju sv. Janeza s pridevkom *velikega*, to povzdigne neizrečeno Janezovo svetost in velikost. Jezus sam je tudi rekel: *Resnično vam povem, ni vstal večji med rojenimi od žen, kakor Janez Krstnik*. (Mat. 11, 10.) In velikost svetega Janeza Krstnika vam obširniše popisati, to je namen moje današnje pridige. Torej rečem: sv. Janez Krstnik je I. velik v svojem rojstvu, II. velik v življenju, III. velik v smrti, IV. velik po smrti.

Iz te razdelitve boste spoznali določnejše, da je zares velik svetnik sv. Janez Krstnik.

I. Že to je velika posebnost, če Bog sam poseže vmes, predno dobijo stariši sina. Ta dogodek nam je o sv. Janezu Krstniku zapisan celó v sv. pismu (Gl. Luk. 1.)

Tako velik je bil sv. Janez Krstnik v svojem rojstvu, da so se bližnji in daljni sosedje strmeč popraševali: »Kaj neki bo iz tega deteta? Zakaj roka Gospodova je bila ž njim.« Tudi vi, krščanski stariši, bi se večkrat imeli tako popraševati, zlasti kadar vidite razne napake nad svojimi otroci. Kaj neki bo iz tega dečka, ki že sedaj tako malo uboga, mnogo preklinja, žganju se vdaja; kako nepoboljšljiv človek bo še to? Kaj neki bo iz te deklince, ki se že sedaj tako rada ozira po drugem spolu, ne mara za molitev, rada pa jezika; kakšno dekle, kaka

gospodinja bo to? In da vse take hude nasledke, kolikor je v vaši moči, že sedaj odstranite, rečem vam, ne bodite mutasti, kakor je bil Caharija pred rojstvom Janezovim! Povzdignite odločno svoj glas zoper vsakoršno pregrešno razvado pri svojih otrocih! Ložje se boste potem zagovarjali pred Bogom in svojo vestjo.

II. Opazujmo dalje velikost sv. Janeza Krstnika. V starih sporočilih se bere o njem, da ga je njegova mati sv. Elizabeta skrila pred krvoločnim Herodom v puščavi, kjer so ga angelji zredili, vzgojili, podučevali in varovali. Iz vednega občevanja z angelji je izšel med ljudi tudi sam kakor angelj, zato je rekel Bog sam: *Glej! jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kateri bo pripravljaj tvoj pot pred teboj.* (Mark. 1, 2.)

Sv. Janez se imenuje angelj, ker je bil božji poslanec, ker otroških let takorekoč ni imel, ampak je bil že pred rojstvom po sv. Duhu obdarovan z razumom. Angelj se imenuje zato, ker je živel tako čisto in zdržno ter ostal vedno v samskem stanu. *Devištvo*, pravi sv. Atanazij, *je življenje angeljev.* Angelj se imenuje, ker prejete milosti ni nikoli zapravil z grehom. Sv. Janez Zlatoust pravi: *Janez je živel na zemlji, kakor bi bil v nebesih.* Pa kaj govorim o njegovi časti, naj povem rajše kaj o njegovi službi, ki je zaznamovana z besedami: *Kateri bo pripravljaj tvoj pot pred teboj.* Kako pa je Janez pripravljaj pot pred Gospodom? Pripravljaj jo je s svojimi spokornimi pridigami. Ko je dorasel, začel je oznanovati kakor glas vpijočega v puščavi prihod Odrešenikov in *krst pokore v odpuščanje grehov.* Tako je imel dvojno nalogo. Prvič je oznanovaje Jagnje božje strašil in preganjal hudobne duhove. Kakor glasna trobenta s pretresujočim glasom naznanja, da se bliža sovražnik ter v sovražnem taboru vzbudi smrtni strah tako, da se vsi urno oborožijo za boj, tako se je prestrašila ob nastopu Janezovem tudi peklenska moč, kateri je takrat služil ves svet z nesramnostjo in malikovanjem.

Pretresel pa je sv. Janeza glas tudi grešnike, kakor vzbudi glas levov mladiče, če jim preti nevarnost. Iz vse okolice so drli k njemu in iz Jeruzalema neštete množice. *In bili so krščeni od njega v Jordanu, ki so se obtožili svojih grehov.* (Mat. 39, 6.) Po njihovem stanu in okoliščinah jim je dajal potrebne opomine, vsem pa zgled nebeškega življenja. Judom je rekel, naj se nikar ne zanašajo, da zadostuje k zveličanju že, če imajo tempelj Gospodov v svoji sredi in Abrahama očeta; ni tako, treba je tudi dobrih del. *Storite vreden sad pokore, zakaj sekira je že nastavljena drevesom*

v korenino. — Prišli so tudi bogatini; te je opomnil miloščine za uboge. Prišli so cestninarji, tem je rekel: *Nič več ne tirjajte, kakor vam je postavljeno.* Prišli so vojaki; tem je dejal, naj se ne pretepajo in naj ne delajo krivice nikomur. (Luk. 3.) Prišli so hinavski farizeji in saduceji k njegovemu krstu; nad temi je zarohnel: *Gadja rodovina! Kdo vam je pokazal bežati pred prihodnjo jezo?* (Mat. 3.) Hotel je s tem reči: Če ostanete v svoji trdovratnosti, nimate upanja, da odidete božji maščevalni jezi.

Kaj praviš k tem ostrim pridigam sv. Janeza ti, kristijan? Ali meniš, da tebe nič ne zadenejo? Da bi le prepozno ne spoznal, da je pridigoval sv. Janez tudi vsem poznejšim rodovom, torej tudi grešnikom in grešnicam sedanjih dni!

Sv. Janez Krstnik je bil velik v življenju tudi zato, ker je krstil samega Sina božjega. Pri tej priči se je oglasil nebeški Oče rekoč: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.* In Bog sv. Duh se je prikazal v podobi goloba. (Mat. 3, 17.) Ni čuda, da se je sv. Janez branil krstiti Jezusa, češ: *Meni je potreba od Tebe krščenemu biti, in Ti prideš k meni?* (Mat. 3, 14.)

III. Če pa je bil sv. Janez Krstnik velik v življenju, zasluži pridevek »velikega« tretjič tudi v svoji smrti, ker je bila mučeniška.

V tistem času je bil deželni oblastnik kralj Herod Antipa, sin onega Heroda, ki je dal pomoriti nedolžne otročiče, in brat onega Heroda, ki je Kristusa zasramoval v belem oblačilu. Ta je živel z ženo svojega brata Filipa v prešestni zavezi. Nihče razven sv. Janeza si ni upal nesramnežu očitati njegove pregrehe. Sveti Janez pa stopi predenj kot poslanec Boga neskončno pravičnega rekoč: *Ni ti pripuščeno imeti žene svojega brata.* (Mark. 6, 18.) To očitanje razkači Heroda tako, da ukaže sv. oznanovaleca vreči v ječo. Od tu je poslal dva svojih učencev vprašat Jezusa, če je res on obljubljeni Odrešenik; kar je storil seveda bolj zaradi učencev, kot zavoljo sebe. V ječi je Janez dajal spričevanje Jezusu, v ječi je razodel svoje duhovno veselje, da se ljudje oklepajo Jezusovih nauk.

Misli se, da je tako sv. Janez bil zaprt od meseca decembra do avgusta prihodnjega leta. Bil je tedaj kraljev rojstni god. Vsled tega napravijo v Makérskem gradu veliko pojedino vojvodam in prvakom galilejskim. Po dokončanem obedu stopi Saloma, hči Herodijadina, ki jo je imela za zapuščenim možem, v sobano, ter razveseljuje zbrane goste s svojim izvrstnim plesom. Heroda samega tako s tem omami, da jej reče: »Prosi me, kar hočeš, in ti bom

dal.« In ji je prisegel: »Karkoli boš prosila, ti bom dal; tudi polovico svojega kraljestva.« In je ven šla in rekla svoji materi: »Kaj naj prosim?« Ona pa je rekla: »Glavo Janeza Krstnika.« In je šla zdajci hitro noter h kralju in je prosila rekoč: »Hočem, da mi jaderno daj v skledi glavo Janeza Krstnika.« In kralj je bil žalosten; pa zavoljo prisege in zavoljo ž njim sedečih je ni hotel žaliti; temveč je poslal rabeljna, in ukazal prinesiti njegovo glavo v skledi, in jo je dal dekletu in dekle jo je dalo svoji materi.« Tako natančno nam prežalostni dogodek sporoča sveti Marka (6, 22—28.) Sv. Jeronim pripoveduje, da je Herodijada vsa zlobna in besna prepikala jezik sv. Janeza z iglo, hoteča se maščevati nad svetnikom, ker je zaradi nje tako ostro prijel kralja. Tako je umrl sv. Janez v svojem 32. letu.

Oj, prestrašna grozovitost! Kako so mogli pogledati te oči, ta častita usta, to kri, ki kliče na maščevanje k nebu?

IV. Poglejmo, kako se sv. Janeza velikost kaže po njegovi smrti! Herodijada se je bala, če bi se glava Janezova pritisnila k truplu, da bi Janez zopet ne oživel. Zato je ukazala glavo zakopati v zemljo. Porogljivo govori o Herodijadi sv. Fulgencij, rekoč: *To je že največja brezumnost sovražiti govornika in se ne bati sodnika, kakor bi se ne bilo treba bati sodnika, če umoriš govornika.*

Več let je bila tako skrita glava sv. Janeza, dokler se on ne prikaže nekim romarjem v Jeruzalemu, da razodene isti kraj. Izkopali so sveti zaklad, a izgubil se je vsled raznih vojskâ, našel pa zopet. Bila je nekaj časa na Sirskem, potem v Carigradu, od l. 1204. pa je v mestu Amiens-u na Francoskem. *Truplo so njegovi učenci vzeli in so ga položili v grob* (Mark. 6, 29.), menda blizu tistega gradu Herodovega. Pozneje so njegove koščice imeli v Samariji, kjer so jih, položene zraven rakve preroka Elizeja, kazali še ob času Julijana Odpadnika.

Na otoku Malta imajo hranjen njegov prst, s katerim je bil pokazal na Jagnje božje. V Genovi je prah njegovih kostij, ki je že večkrat pomiril morske viharje.

Varstvu sv. Janeza so se izročevali mnogi mogočnjaki tega sveta ter njemu v čast stavili veličastne tempeljne, n. pr. Teodolinda, kraljica Longobardov. In to ne brez očitne koristi. Varoval je njeno kraljestvo proti cesarju Konštantinu sv. Janez Krstnik.

Plemenitaški red Ivanovcev ima ime od tega svetnika. Ko je njihovo mesto Rod oblegal Mohamed II. in je že skoraj prodril v mesto, tedaj pa se turška vojna hipoma obrne ter beži, kolikor le more. Zakaj? Zato, ker so Turki ugledali v zraku moža v kameljo kožo ogrnjenega, grozečega jim z orožjem in pogubo.

V rimski cerkvi je bil sv. Janez svoje dni tako češčen, da so njegov rojstni dan opravljali mašniki po tri sv. maše, kakor na Sveti dan.

Kaj ne, kristijanje! Kako prazen je bil trud Herodijadin, na vekomaj zatreti ime predhodnika Gospodovega; čim silovitejši so ga spravili s tega sveta, tembolj mu je zaslovelo veliko ime.

Pa tu sem vam opisal le bolj njegovo slavo *p o z e m e l j s k o*, koliko večjo ima še-le v *n e b e s i h*! Pobožni slikarji so slikali poslednjo sodbo; na desnici Sodnikovi stoji Marija, zagovornica človeškega rodú, na levici pa je sv. Janez Krstnik, povzdignjen nad vse vrste svetnikov, in Kristusu najbližnji. Da so tako slikali, dala je povod menda cerkev sama. Zakaj v litanije je postavila sv. Janeza Krstnika precej za Kristusa in za Marijo in za angelje, torej še pred sv. Jožefa, pred sv. očake in preroke in aposteljne. Velikost njegove službe in svetosti združuje v sebi vse, kar so storili za Boga sv. očaki in preroki, sv. aposteljni in mučenci, sv. spoznavalci in sv. device.

Kristijan! Izvoli si »velicega« sv. Janeza Krstnika za svojega pomočnika, varuha, priprošnjika! Posnemaj zvesto njegovo zdržnost, njegovo čistost, njegovo zmernost, njegovo gorečnost za neumrjoče duše, njegovo neustrašeno ljubezen do Boga. Potem bo on, ki je *velik pred Gospodom*, tudi tebi stal na strani v hudih skušnjavah zoper sv. čistost ali zoper nauke sv. cerkve, pa proti hudobnemu duhu. Stal ti bode na strani zlasti ob poslednjem boju, da svojo dušo srečno izdihneš Njemu v čast, ki ti jo je vstvaril, Njemu v povelicanje, ki ti jo je odrešil, Njemu v večno slavo, ki ti jo je tolikrat posvetil! Amen.

Valentin Bernik.

2. Kako si preskrbimo vsakdanji kruh?

Jezus je vzel sedmere kruhe, in je zahvalil ter razlomil in dal svojim učencem, da bi pred (nje) položili.

Mark. 8, 6.

Kako veličastna je dogodba, ki nam jo pripoveduje današnji sv. evangelijski. Zopet nam tako jasno in prepričalno dokazuje, da Jezus je vsemogočni Bog, da je Gospod vesoljne narave. Ob enem nam pa tudi tako ganljivo kaže, da ta neskončno veličastni Bog je neizmerno usmiljenega in dobrotljivega srca. *Ljudstvo se mi smili!* pravi in takoj pokaže svojo srčno usmiljenost tudi v dejanju in kakor dobrotljiv oče deli kruh med pobožno ljudstvo.

Gotovo je marsikateri izmed poslušalcev vzdihnil: »O, ko bi se še sedaj godilo tako! Ko bi še sedaj Jezus čudežno odvezel

pomanjkanje, ki tako hudo pritiska marsikatero družino! Bodi prepričan, da se tudi še sedaj tako godi; neskončno dobrotljivi Bog je nespremenljiv, je vedno isti. Kar je takrat storil nenadno, v enem trenotju, to dela tudi pri nas vsako leto polagoma po naravnih zakonih; vedno še naš dobrotljivi nebeški Oče mizo pogrinja po vesoljnem svetu za vse svoje otroke. Ako so ljudje v pomanjkanju, krivi so večjidel sami, ali pa jih Bog obišče zato, da bi boljše poskrbeli za svoje duše. V Sveti deželi je bilo takrat veliko ljudij, a le štiri tisoč jih je bilo čudežno nasičenih, zato ker so bili bogoljubni in so zvesto hodili za Jezusom. Premislimo še mi danes, kaj nam je storiti, da nam boljubi Bog dal vsakdanji kruh.

1. Prvo, kar nam je storiti, da bomo od Boga prejeli vsakdanji kruh, je to, da nismo leni, ampak da delamo in spolnujemo dolžnosti svojega stanu. Že modri Salomon je rekel: *Misli korenjakove vselej obilnost prinesejo* (t. j. sklepi, ki jih spolnuje pridni, delavni človek, pridobivajo mu obilno premoženja); *vsak lenuh pa je v vedni potrebi*. (Preg. 21, 5.) In sv. Pavel pravi: *Kdor ne dela, naj tudi ne je*. Lenuhi in zanikrniki naj torej le trpé pomanjkanje! Saj nočejo drugače imeti. Pa o tem še govoriti nočem danes, ker to je vsakemu jasno.

To pa vam moram najpoprej povedati, da kdor hoče svoj vsakdanji kruh od Boga imeti, si mora tudi prizadevati, da si ga bo zaslužil z lepim zadržanjem, s pobožnostjo, s pravičnostjo. Zakaj je Jezus 4000 ljudi nasitil v njih potrebi? Kaj ne, da zato, ker so bili dobri ljudje, ki so šli za Jezusom; ljudje, ki so imeli veselje božjo besedo poslušati in jo spolnovati? Ko bi bili ti ljudje hudobni, ko bi bili nečistniki, goljufi, tatje, opravljalci, nevoščljivci, lakomniki; Jezus bi se jih gotovo ne bil usmilil. — Kakor je Jezus delal na zemlji, tako dela tudi Bog v nebesih. Kakor je Jezus nasitil le dobre ljudi, tako tudi Bog le pobožnim ljudem rad daje vsakdanji kruh. Če pa Bog nasičuje tudi grešnike, stori to zato, da bi jih z dobrotami k sebi privabil, da bi se poboljšali. Če se pa ne spreobrnejo, gotovo ne odidejo šibi božji. — Dostikrat pa Bog grešnikom daje obilnost tudi zato, da jih tukaj na svetu poplača za njih dobra dela; popolnoma spriden, kakor hudič, vendar ni nobeden človek na svetu, vsak ima še kaj dobrega nad sabo, in ker Bog prevede v svoji vsegavednosti, da se bodo taki ljudje pogubili v svojih pregrehah, jih pa na tem svetu z obilnostjo plačuje za njih dobra dela.

2. Ko je Jezus pripravljal se ljudi nasititi in jim je rekel, naj sedejo, je ljudstvo precej imelo zaupanje do njega, da bo pomagal, čeravno ni nič več imel pri rokah, kakor sedem kruhov in nekatere ribice. Precej so se usedli na travo in so pričakovali pomoči od njega.

O da bi tudi mi vselej imeli tako zaupanje do Boga, svojega nebeškega Očeta in do njegovega božjega Sina! To zaupanje je Bogu kaj všeč in zavoljo tega zaupanja nas ne bo zapustil. Bog, kateri vsak dan preživi milijone in milijone živalij, bo gotovo tudi nam dal vsakdanji kruh, če le ne zgubimo pravega zaupanja v njega. Če Bog zapusti kakega človeka, gotovo je človek tega vselej sam kriv, posebno dostikrat tudi zato, ker nima pravega zaupanja v Boga. Ljubi moj kristijan! kadar se ti hudo godi za vsakdanji kruh, kadar polje slabo kaže, ali te bolezen zadržuje, ali kaka druga nesreča škodo dela tvojemu premoženju, le nikar ne bodi malosrčen! Le zaupaj v Boga, če nisi malopriden človek in zato božje milosti nevreden, gotovo ti bo Bog pomagal tako ali tako, da ti ne bo primanjkovalo vsakdanjega kruha, posebno če tudi resnično moliš zanj.

3. Da, tudi moliti moramo za vsakdanji kruh, da nam ga bo Bog hotel dajati. K temu nas opominja Jezus že v očenašu, ker nas je v četrti prošnji učil moliti: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh*. Kar nas Jezus uči v očenašu, nas uči v današnjem evangeliju tudi s svojim lastnim vzgledom. Ko je Jezus 4000 ljudij hotel nasititi, je molil in vsled njegove molitve še-le se je zgodilo čudno pomnoženje kruha in rib. To naj nas prepriča, da ne bomo dobili vsakdanjega kruha, če ne bomo goreče molili zanj. Kdor pa potrebuje še več dokazov, naj gleda le na vsakdanjo skušnjo. Po mnogih krščanskih hišah pomanjkuje vsakdanjega kruha. Če pa bolj natanko preiščemo, spredvidimo, da so to tudi večjidel take hiše, v katerih se le malo ali slabo moli, ali pa se ne moli z zaupanjem in s pobožnostjo za vsakdanji kruh, ravno kakor da bi kruh ne prišel od Boga, ali kakor da bi nam Bog moral kruh dati, če ga tudi ne prosimo zanj.

4. Kakor moramo goreče za vsakdanji kruh prositi, da nam ga Bog dá, tako moramo tudi, kadar nam ga dá, z gorečo molitvijo zanj se zahvaliti. Jezus, pravi sveti evangelij, je zahvalil; njegova molitev je bila tedaj tudi posebno zahvalna molitev. Če je že dosti kristijanov, kateri ne prosijo za vsakdanji kruh, jih je pa še več, kateri se nehvaležne skazujejo za vsakdanji kruh, ki

jim ga Bog daje, pozabijo v goreči molitvi se zanj zahvaljevati. Kdor je pa nehvaležen za dobrote, ki jih prejema od Boga, tak ne more novih dobrot upati. O kristijan! nikoli od mize ne vstani brez zahvalne molitve, nikoli ne jej nobenega kosca kruha, da bi se Bogu ne zahvalil zanj. Potem te bo Bog obiskal z novim blagoslovom. Nehvaležnost vse spridi.

5. Jezus je tako nahranil lačno ljudstvo, da so vsi bili nasičeni. Ko so pa bili vsi nasičeni, so pobrali ostanke koscev in so jih shranili. To je zopet nov nauk za nas, ki ga moramo spolnovati, da nam Bog ne bo odrekel vsakdanjega kruha. Z vsakdanjim kruhom, ki nam ga Bog daje, ne smemo potratljivo in zapravljivo ravnati, ampak moramo z božjim darom varčni biti, dan za dnevom skrbeti in za čas potrebe vedno kaj prihranovati. Kdor ni varčen z božjim darom, primanjkovalo mu bo dostikrat vsakdanjega kruha. To se dostikrat prigodi posebno dandanašnji, ko se pri mnogih spolnuje pregovor: »Dan prinese, dan vzame.« »Enkrat z betom, drugič z ničem.« Med sto revnimi, ki dandanašnji trpé pomanjkanje, jih je komaj 10 ali 20, da bi svoje revščine ne bili sami krivi, ker ne znajo ali pa nočejo varčni biti in za čas potrebe poskrbeti, temveč to, kar jim Bog podeli za vsakdanjo potrebo, tudi v obilnosti povžijejo, ali pa izdajejo za nepotrebni lišp, ali pa kako drugače potratijo. Kdor ni varčen, ne bo odšel revščini.

Pridno delaj! Bodi pobožen in pravičen! Zaupaj v Boga! Pridno moli k Bogu za vsakdanji kruh! Zahvali se zanj, kadar ti ga Bog dá in bodi varčen! To je tista velika umetnost, s katero si kristijan more preskrbeti, da mu nikoli ne bo primanjkovalo kruha. To umetnost si morete prilastiti in dobro se vam bo godilo. Kdor si k srcu vzame ta nauk, ta je s pridom poslušal današnji evangelij. Bog naj blagoslovi naše premišljevanje! Amen.

† J. Ankret.

Praznik sv. Petra in Pavla.

I. Zakaj je grešil sv. Peter, in zakaj tudi mi tolikrat grešimo.

Ona dva sta bila izvoljena, da sta peljala ljudstvo v deležnino, v deželo, v kateri se mleko in med cedi. Sir. 46, 10.

Ona dva sta bila izvoljena, da sta . . . Te pohvalne besede modrega Siraha, katere je govoril o Jozvetu in Kaleb, ki sta peljala izvoljeno ljudstvo v sveto deželo, v deželo, po kateri sta se

cedila mleko in med, se dajo lepo obrniti na častita današnja dva godovnjaka, na prvaka apostolov sv. Petra in Pavla. — Ta dva je Bog izvolil, in Jezus Kristus ju poklical in postavil, da sta vabila in vodila vsa ljudstva v večno deležnino, v sveto deželo, v sveto cerkev božjo, — v božje kraljestvo tu na zemlji. Več kot 18 stoletij je že preteklo, odkar sta pričela svoje blago delo, pa še se nadaljuje in se bo nadaljevalo do konca sveta. Njuni trupli ste sicer v miru pokopani, — kakor pravi sv. pismo (Sir. 46. 41), — a njuni imeni živita od roda do roda. O zares velika moža, kdo bi ju visoko ne častil?! — Toda glejte, kristijani moji! ta dva velika apostola, ki sta postavljena na svečnik v sveti katoški cerkvi, sta bila nekdam tudi velika grešnika. Kdo bi zopet ne strmel nad neskončnim usmiljenjem božjim, ki je tako visoko povzdignilo slabe grešne stvari in po njih izvrševalo tako čudapolna dela?! — —

Če pa premišljujemo slavná dela teh svetih mož in če od druge strani slišimo, da sta nekdam bila velika grešnika, se pač ne moremo ogniti misli in vprašanju: Kateri vzrok neki je pač utegnil biti, da so grešili in padli tudi taki možje? Vzemimo si v predmet svojega premišljevanja prvega, na najvišjo stopinjo povzdignjenega apostola sv. Petra, ter preiskujmo, kdo je zakrivil njegov padeč? Prepričali se bomo, da je sv. Peter grešil zaradi enakih vzrokov, zaradi kakoršnih tudi mi grešimo tolikokrat. Vseh vzrokov, ki so ga privedli k padcu, vam ob kratkem času pač ne morem naštevati, zatoraj vam hočem imenovati le tri, ki so bili poglavitno krivi, da je grešil sv. Peter, in ki so še vedno krivi, da premnogokrat grešimo tudi mi; — in ti so *a)*: Sv. Peter je grešil, ker je preveč náse zaupal; *b)* ker je druge zaničeval; *c)* tretji in najvažnejši vzrok njegovega padca pa je bil, ker se ni varoval grešne prilóžnosti.

Sv. apostola, sprosita nam blagoslov od Boga, da nam bo današnje premišljevanje v koristno podučenje in pobiljšanje!

1. Sv. Peter je grešil prvič zato, ker je predrzno in preveč sam nase, na svojo moč zaupal.

Pri zadnji večerji je Kristus svojim apostolom prerokoval, rekoč: »Vi vsi se boste nad menoj pohujšali to noč;« (Mat. 26. 20.) t. j. vi vsi se boste nad menoj spodtikovali zavoljo mojega ponižanja in trpljenja, ter boste v veri, da sem Sin božji, omahovali in me zapustili.« Peter pa, poln zaupanja v svojo moč, v svojo

trdno voljo, mu odgovori: »Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal.« Na te besede reče Jezus v sé zaupljivemu Petru: »Resnično ti povem, da to noč, preden bo peteli dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.« Peter pa še ne verjame Kristusovi besedi, ker v svojo moč in trdno voljo preveč zaupa, torej reče: »Akoravno bi mi bilo s teboj umreti, te ne bom zatajil.« (Mat. 26, 35.) — Pa glejte! kako močno se je tolikanj srčni Peter v svojem predrznem zaupanju ogoljufal. Komaj pride na dvorišče velikega duhovna, že trikrat zataji svojega Gospoda, ker trdi in prisega, da ga ne pozna. Gospod ga je pustil pasti, da mu je dal spoznati, kaj more storiti človek, če ga božja pomoč zapusti. *Ni se čuditi*, pravi zato sv. Avguštín, *da je Peter trikrat zatajil svojega Gospoda in učenika, ker ni pristavil pri svojem obetanju, da hoče z božjo pomočjo za Gospoda umreti!*

Kristijani! Žalostna skušnja nam spričuje, da jih premnogo tudi med nami pade po izgledu sv. Petra, ker predrzno in ošabno preveč zaupajo v sé, v svojo moč in trdno voljo, ter ne prosijo ponižno v nevarnostih božje pomoči. Sami s svojimi močmi menijo trdno stati, ter opuščajo iskati božjo pomoč v molitvi, v sv. zakramentih, v poslušanju božje besede itd. Marsikateri mladenič ošabno pravi očetu, če ga svari: »Mene ni treba več toliko učiti in svariti, saj nisem več otrok, saj imam pamet, vem dobro, kaj je prav, ter opušča molitev, službo božjo, besedo božjo itd. In glejte ga ošabnega v svojo moč zaupljivega mladeniča, ni dolgo, pa je ves spačen: je kvantač in preklinjevalec, igralec in zapravljlivec, pijanec in ponočnjak, vasovalc in nečistnik, in morebiti še celo pretepalec in pobijalec! — Vse je, kar bi ne smel biti, in kar je mislil, da nikoli ne bo! — Njegova ošabnost in predrzna zaupljivost na svojo moč ga je vrgla in zakopala v mnoge grehe. — Marsikatera prevzetna in v sé zaupljiva dekle ošabno pravi svoji materi: »Kaj me bote že toliko učili, saj sama vse prav dobro vem, za-me vam ni treba toliko skrbeti, saj imam pamet, meni ne more nihče kaj slabega dokazati.« Ravno ta predrzna zaupljivost v sé ošabno hčer globoko vrže in v greh zakopa. Kmalu ji imajo ljudje veliko slabega očitati, pa tudi dokazati. Ona je vse, kar je v svoji ošabnosti mislila, da nikoli ne bo! Ker je opuščala božjo pomoč iskati v ponižni molitvi, v tihi samoti, v pobožnem branju itd., je vse hudo prišlo nad njo. — O koliko tisoč in tisoč ljudij je že padlo in grešilo, ker so predrzno zaupali na svojo moč, ne da bi bili pred očmi imeli svojo slabost in omahljivost, umikali se nevarnostim in skušnjavam in ponižno Boga prosili za pomoč, da bi mogli grehu ubežati.

Spoznaj tedaj, kristijan! spoznaj in pomni, da si slab, silno slab, in toliko slabši, kolikor bolj zaupaš v svojo moč. Zatorej se nikoli ne zanašaj na svojo moč, na svojo dobro voljo, tudi ne na svojo dosedanja čednost in pobožnost, tudi ne, ko bi bil pobožno živel že 30 ali 40 let, tudi ne, ko bi bil dosegel že toliko popolnost, da bi že trkal na nebeška vrata in bi že angelje božje slišal peti, ker dosedanja pobožnost in pravičnost nikogar ne varuje greha, če začne predrzno v sé upati in se sam sebi močan zdeti. Tacega v sé zaupljivega in v sé zaljubljenega človeka Bog zapusti s svojo milostjo; brez njegove milosti pa je slab, na duši gluhi in slep; zvezan in okoren, mrzel in mrtev, enak suhi mladiki, ki je od trte odrezana in ne more roditi sadú. Zato piše sv. apostol Pavel (II. Kor. 3, 5.) *Ne, kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmoglost je iz Boga*, t. j. Bog daje po svoji milosti, da zamoremo dobro misliti, želeti in spolnovati. Sveti Avguštin pa pravi: *Vse človeško prizadevanje omahuje, ako ga ne podpira pomoč božja*. — In sv. Krizostom uči: *Velik nauk smo se naučili od sv. Petra, da namreč človeška volja nikakor ni dovolj močna greha se varovati in dobro delati, ako je ne potrduje pmoč od zgoraj!*

2. Drugi vzrok Petrovega padca pa je bil, ker je druge zaničeval. Trdil je namreč: »Ako bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal.« — Te besede se nekako tako dajo umeti, kakor da bi bil rekel: Vtegne se zgoditi, in se bržkone tudi bo, da bodo drugi grešili, a jaz sam za-se vem, da ne bom. Drugim je tedaj pripisoval slabost, — sebi ne; s tem je hotel druge zaničevati, za slabše imeti, kot sebe. — Ker pa Bogu taka sodba o drugih ni všeč, zato je pustil Petra pasti, nam v izgled, da ne smemo družih, četudi grešé, zaničljivo soditi in grajati, ali se jim posmehovati, ali se njihovega padca in njihove slabosti veseliti; temveč jih milovati, potrpežljivo svariti ter na pravo pot vračati. — Zopet nas uči skušnja, da tisti, ki se veselé zaradi slabosti ali pregreškov svojega bližnjega, jih raznašajo ter zaničljivo s prstom kažejo za njimi, kaj radi zabredó v enake ali še hujše pregrehe. — Kdor se hinavsko veseli zaradi pregreškov svojega bližnjega, slabo sebi pogodi!

3. Tretji in jako tehten vzrok, da je sv. Peter grešil, je bil pa ta, ker se ni ogibal grešne priložnosti. Ko bi sv. Peter ne bil šel na Kajfovo dvorišče in bi se ne bil zgovarjal z ljudmi, ki so bili Jezusu sovražni, bi ne bil grešil.

Kristijani! glejte, da mi tolikokrat grešimo, je tudi pri nas najnavadniši, najnevarniši in najpoglavitniši vzrok, ker ne bežimo pred grešno priložnostjo. Kdor je sklenil grehu slovo dati, mora tudi skleniti, da se bo zanaprej ogibal grešnih priložnostij. Če pa kdo pravi, da ne bo več greha delal, grešne priložnosti pa, v kateri je vselej, ali skoraj vselej padel, noče zapustiti, je to naravnost laž in sleparija samega sebe, ker skušnja uči, da se tak nikdar ne poboljša. Če pijanec pravi, da se ne bo več upijnil, — krčme in slabe družčine pa ne pusti; če nečistnik pravi, da ne bo več nečistoval, — grešnega znanja pa le ne pusti; če igravec pravi, da ne bo več klel in goljufal, — igre pa le ne pusti, je vse to neumno govorjenje in prazno obetanje. — Kakor ni mogoče, da bi kdo hodil po žrjavici, pa bi se ne osmodil; da bi ogenj nosil v prt, pa bi se ne ožgal; da bi prijemal smolo ali oglje, pa bi se ne omazal; da bi se igral z gadi, pa bi ne bil pičen: ravno tako je nemogoče, da bi se tisti obvaroval greha, ki grešne priložnosti noče pustiti! — Že s tem, da človek radovoljno in brez potrebe zahaja v bližnjo grešno priložnost, pokaže slab namen in željo po grehu. Ravno zato pa tudi trdijo duhovni učeniki, da je pot v grešno priložnost že sama na sebi greh, če se tudi vselej greh v resnici ali dejansko ni storil. — Grešna priložnost še ni poboljšala nikogar, spridila jih je pa že premnogo, kakor to vidimo nad sv. Petrom in drugimi, ki so bili že v čednosti močno utrjeni! Človek je že po svoji natori tak, da se ga rajše prime kaj slabega, kakor kaj dobrega. To so spoznali že neverni modrijani, izmed katerih je eden rekel, da človek vselej slabši nazaj pride, kolikorkrat gre med ljudi! — Drugi je pa rekel: »Povej mi, s kom se pajdašiš, in jaz ti povem, kdo da si!« To resnico nam potrjuje tudi sv. pismo v 17. psalmu, kjer tole beremo: *S svetim boš svet; z nedolžnim boš nedolžen; z izvoljenim boš izvoljen; s hudobnim boš pa hudoben.* — In Jezus, večna resnica, pravi: *Kdor nevarnost ljubi, bo v nevarnosti poginil.* — Vem, da nekateri, še celo stariši, pravijo gledé svojih otrok: Kdor hoče biti dober, je lahko dober, naj bo kjer hoče, kdor pa noče biti, pa ni! — Pa vendar to ni res! Jaz pravim: Človek v slabi družbi med hudobnimi, kjer ima vso prostost in priložnost, bo hudoben, in mora biti, če tudi poprej na to ni mislil. Vam, krščanskim starišem, povem tole resnično pa kratko dogodbo, ki se ni ravno davno zgodila, ki se pa v sto primerljajih še vedno ponavlja pri devetindevetdeseterih.

Neka nespametna in blebetavasta mati je dala svojo hčer pri 16 letih staro služiti v mesto češ, tam se dekleta bolj izurijo in izobrazijo, na kmetih se tako nič ne nauči! Vrlo dekle je, — bi je bilo za kmete tudi škoda. Dobila je res dobro, — gosposko službo. Imela je več priložnostij hoditi v gledišče in na plesišča, kakor pa v cerkev. Ker je bilo dekle na lice čedno, se ni pogrešalo lizunov. Postala je ob kratkem bolna na duši in na telesu, — prišla ob vero in poštenje. Hotela se je ostrupiti. Morala je iz službe. Iz službe spodena in od starišev zavržena pride v bolnico, in tamkaj umrje skesana v zgodnji mladosti! — Škoda za njo!

Taki resnični zgledi se ponavljajo dan za dnevom. Pa saj je to kaj čisto naravnega in ne more drugače biti. — Vsak človek ima že notranjega sovražnika, namreč hudo poželenje, katero vedno s seboj nosi in s katerim se mora vsak dan vojskovati. Če pa pride grešna priložnost, se pa z notranjim sovražnikom sklene še vnanji, namreč slab izgled, napeljevanje, prigovarjanje in vabljenje v greh, — potem pa nesrečni izid ne more izostati. Grešnik, ki se radovoljno in brez potrebe sili v grešno priložnost, je zapuščen od Boga, ker Bog predrznih grešnikov ne podpira s svojo pomočjo; sam tedaj stoji nasproti dvema sovražnikoma in kaj čuda potem, če je premagan! Godi se mu, kakor bojaželnemu fantinu, ki se zanaša na svojo moč in se baha, da se ne boji dveh, treh ali še več taci; skušnja pa uči, da ravno tak pretepalec je največkrat tepen, ali pa še celo ubit. — Saj se še celo rado primeri, da človek, ki se ogiblje in varuje, včasih nehoté pride v kako nevarno priložnost, in se brž in rado kaj nerodnega stori; koliko lažje in hitreje pa se še-le takemu spodtakne, ki sam radovoljno išče takih priložnost, ali se jim brez potrebe izpostavlja! — Vsem priložnostim se sicer res ne moremo ogniti, ker drugače bi morali s sveta iti. Nekatere priložnosti k grehu s seboj privedó že stanovske dolžnosti, kakor pri zdravnikih, duhovnikih itd. A vse kaj družega je, če se človek brez potrebe in radovoljno spušča v priložnost, kakor pa če po svoji dolžnosti mora iti v grešno priložnost! Kdor gre brez potrebe v grešno priložnost, taki gre sam v boj proti dvema hujšima sovražnikoma; kdor pa po svojem stanu mora v grešno priložnost, ni sam, temveč ga podpira milost božja; če je pa Bog z nami, kdo bo zoper nas?!

Judita je šla v hudo priložnost, ki je bila njeni čistosti nevarna. A ker je to storila v silni potrebi in ne brez božjega navdihnjenja ter si je poprej z molitvijo in postom zagotovila božjo pomoč, je srečno prišla iz grešne priložnosti in nevarnosti, da ni bila nič omadežana. — Kar se tedaj tiče grešne priložnosti, držite

se teh-le pravil: 1. Nikoli in nikdar ne smete hoditi v grešno priložnost brez potrebe in radovoljno, posebno v tako ne, v kateri ste že vselej doslej ali skoraj vselej grešili. 2. Če vas pa stan ali dolžnost veže iti v tako priložnost, morate vselej poprej Boga prositi za pomoč in milost, da bi vam na strani stal, se morate oborožiti s postom in molitvijo, imejte ves čas Boga pred očmi, ter prej ko moč zapustite grešno priložnost!

Tako tedaj, kristijani, ste danes slišali, zakaj je grešil sveti Peter ter padel steber sv. cerkve. Preveč je na-se zaupal, druge zaničeval, zlasti pa, ker ni bežal pred grešno priložnostjo. — Če pa sedaj mi pogledamo v svoje življenje, našli bomo, da smo mi ravno tako zato tolikrat padli v greh, ker smo se ali preveč na-se zanašali, ali druge imeli za slabše kot sebe, ali pa — in sicer večinoma in zlasti zato, ker se nismo ogibali grešne priložnosti in jo morebiti še celo radovoljno iskali ter v njej ostajali brez potrebe. Sklenimo torej sedaj in sveto obljubimo, da se ne bomo zanaprej izpostavljali takim nevarnostim. Če nas bo pa dolžnost klicala v take nevarnosti, kličimo in prosimo vselej s sv. apostoli Boga na pomoč, rekoč: »Gospod, pomagaj nam, da ne poginemo!« Zaupajmo trdno na božjo in Marijino pomoč, kakor tudi na pomoč angelja varuha in apostolov, ki nas ne bodo pustili pasti. Če bomo tako storili, potem nas bo gotovo tudi Bog varoval grešnih madežev, kakor je nekdanj neomadežano ohranil svojo služabnico Judito v tolikih stiskah in nevarnostih, ali kakor je rešil tri mladeniče iz ognjene peči ali Danijela iz levnjaka! O Gospod, pomagaj nam vsem za vse prihodnje čase! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Naša sv. cerkev je zidana na skalo.

Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala. Mat. 16, 18.

Naši pradedje so zidali svoje cerkve najrajši na gričih, gorah, pečinah in skalah. Tukaj gor na visočine so nosili svoje križe in težave, žalost in veselje. Tukaj gor v cerkve na skalah so prihiteli iskat varnega zavetja, kadar so prihrumeli Turki, smrtni sovražniki Kristusove vere, in jemali vas za vasjo, mesto za mestom, ropali in požigali, da se je valil dim čez hiše, in vrtove in žita polna klasja so ležala na tleh, pomandrana po kopitih turških

konj. A dasi so tako spremenili turški vojaki lepo cvetočo pokrajino v peščeno puščavo, tistih malih cerkvâ na strmih skalah niso mogli vzeti.

Tem cerkvicam na trdnih skalah, predragi v Gospodu! dá se primerjati sv. katoliška cerkev. Na tisoče sovražnikov je že imela in jih še ima, a vsi so preminuli, sv. katoliška cerkev pa se je ohranila stoletja in stoletja in se bode še ohranila, zakaj že angelj Gabrijel je govoril Devici Mariji: *In kraljeval bode (Kristus) v hiši Jakobovi na veke in njegovega kraljestva ne bode konec* (Luk. 1, 33.), *dokler ne položi sovražnikov pod svoje noge* (I. Kor. 15, 25). Vas za vasjo, mesto za mestom so jemali sovražniki katoliški cerkvi, dim nevere in krive vere se je širil po krščanskih hišah in zavodih; dobrodelne naprave, polne lepega klasja in veličastni božji hramovi so ležali na tleh, pokončani po zlobni roki strastnih nevernikov. Toda nov list se je jel pisati v zgodovini človeštva, nasprotniki krščanstvu so utihnili in izginili s površja, kakor zgine lahno peresce, ki ga odnese prvi veter: cerkev Kristusova pa se je pospela in razcvitala v novih cvetih, novem lesku in blesku. *Cerkev ima namreč, kakor pravi sv. Ambrož, svoje čase preganjanja in miru. Kajti zdi se, da mrka kakor mesec, a ne mrkne. Otemneti more, a mrkniti ne more.*

Koliko narodov, kraljestev, verskih zmot in krivih prerokov je že bilo na zemlji, a kje so zdaj? ... Preminili sô kakor vosek na ognji, raztajali so se, kakor južni sneg, ki se raztopi v žarkih spomladanskega solnca. Samo prašnji papirji še govoré o njih. Cerkev katoliška pa stoji trdno in bode stala na veke, zakaj Zveličar je dejal, *da ostane pri nji vse dni do konca sveta*. Naj naskakujejo sovražniki še hujše skalo Kristusovo, naj se zaganjajo še hujše v ladijo Petrovo: cerkev, ki je zidana na skali Kristusovi, je božja cerkev. Kakor resnično je Kristus pravi Bog, tako resnično je njegova cerkev božja in kakor je le en pravi Bog, tako je le ena prava cerkev in to je katoliška cerkev s svojim poglavarjem, rimskim papežem, kakor govori Kristus v današnjem evangeliju sv. Petru: *Ti si Peter (skala) in na to skalo bodem zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.*

Kako so se uresničile te besede Kristusove, hočem vam danes pokazati na slavo sv. Petru in Pavlu!

Babilonski kralj Nabuhodonozar je sanjal nekoč čudne sanje, katere pa je do jutra pozabil. Pokliče vse svoje modrijane ter jim zapové, da mu morajo povedati in razložiti sanje; ako ne, ukaže vse pomoriti. Reveži kajpak tega niso mogli izpolniti. Prerok Danijel pa poprosi usmiljenja pri Bogu in po noči se mu razodenejo sanje. Gre torej h kralju in mu govori tako-le: »Kralj! videl si veliko in strašno podobo (soho), katere glava je bila zlata, prsi in rame srebrne, trebuh in ledja iz kovine, stegna železna, stopalo eno železno, drugo prsteno . . . Videl pa si, da se je odtrgal na gori kamen brez dotike kake človeške roke, trčnil v nogo podobe in razdrobila se je podoba v prah, ki ga je odnesel veter: iz kamena, ki je zadel ob podobo, nastala je velika gora in napolnila vso zemljo. — To so sanje, razlaga pa je taka-le: Ti (Nabuhodonozar), ti si kralj kraljev, Bog ti je dal kraljestvo, moč in oblast . . . ti si zlata glava te podobe. Za tvojim kraljestvom pride drugo, slabše od tvojega, srebrno kraljestvo; za tem kraljestvom iz kovine, ki bode obsežalo vso zemljo. Četrto kraljestvo bode iz železa, ki vse stare in strlo bode vse to. Da pa je eno stopalo železno, drugo prsteno, pomeni, da bode kraljestvo deljeno. — V dneh teh kraljestev pa bode Bog obudil kraljestvo, ki nikdar ne razpade in ki razruši vsa ta kraljestva, kakor se je odtrgal kamen in razrušil podobo štirih kraljestev . . . In resnične so sanje, zanesljiva razlaga« (Dan. II, 31—46).

Vse, kar je prorokoval Danijel, zgodilo se je in se še godi. Štiri velika kraljestva, pred katerimi se je zemlja tresla, asirsko, perzijansko, grško in rimsko, sledila so drugo drugemu, postavljena in povišana s človeškim umom in silo, izginila so, kakor izgine prah, ki ga veter odnese. Tisti kamenček pa, ki se ga ni dotaknila nobena človeška roka, kraljestvo božje, skala Kristusova, sv. katoliška cerkev, tisti kamenček je razdrobil štiri kraljestva iz kovine, zidana na prst in železo. Umrli so mogočni vladarji, Nabuhodonozar, Cir, Aleksander Veliki, umrli so rimski cesarji, ki so se imeli za bogove, in cesarstva njihova — kje so že?! Bila so dela človeška! Tisti kamen pa, kaj je družega kakor obljubljeni Odrešenik, Jezus Kristus, spočet od sv. Duha, rojen iz Device, Bog in človek ob enem. Kristus je kamen in iz kamena je postala skala, na kateri stoji njegova nevesta: sv. katoliška cerkev.

Dvanajstim ribičem je izročil Zveličar svojo mlado nevesto, dvanajstim apostolom. Niso imeli ni zlata ni blaga, ni učenosti ni človeške modrosti, ni zgovornosti in orožja . . . samo z razpelom v roci so šli oznanovat tja v širni svet nauk svojega Gospoda. In glej čudo! Precej prve dneve, ko so prejeli (o Binkošti) svetega Duha, krstili so 8000 ljudi. Saj jim je rekel Kristus, predno se

je vrnil k svojemu Očetu v nebesa: *Kadar bodem povišan, potegnem vse na-se* (Jan. 12, 32.). V gručah so vreli pagani in judje v Kristusovo cerkev, ta pa je rasla in cvela in iz drobnega gorjušnega zrna se je razraslo mogočno drevo, ki je razpelo svoje vejeve daleč tja čez gore in morja, v nepoznane kraje in med divje narode.

Koliko je že takrat trpela nežna nevesta Kristusova! Ko je bila še tako rekoč v povojih, že so potili njeni ljubljenci krvavi pot po vzgledu svojega Učenika. Zveličar pa jih je na to tudi pripravil, učeč jih: *in sovražili vas bodo zavoljo mojega imena*. Tristo let so preganjali rimski cesarji še šibko katoliško cerkev, strastni paganski duhovniki in vetrnjaški državniki so vlačili nedolžne kristijane pred shodnice in sodišča, judovski pismarji pa so zasramovali in obrekovali svojega Mesijo. Zgodilo se je, kakor je povedal Odrešenik apostolom: *kamen, ki so ga zavrgli zidarji* (t. j. Judje), *postal je glava voglu*. Modrijani so pačili nauk Gospodov, vladarji so klicali smrt njegovim učencem. Ni ga bilo kralja, ki bi se bil potegnil za uboge kristijane, ni ga bilo učenjaka, ki bi bil branil njihovo vero. Sama krščanska ljubezen je krepila mlade vojake Kristusove in ime Jezusovo je bilo njihovo orožje. Tisočim so pobrali last, oblast in čast, pošiljali jih v prognanstvo, mučili in trapili z nečloveškim orodjem. Tisoče in tisoče krščanskih junakov je dalo življenje za ljubega Zveličarja, v potokih je tekla kri vernikov po rimskih ulicah in okrog 13.800 mučencev je rodila že takrat sv. katoliška cerkev. A vse to jih ni odvrnilo od vere Kristusove: *Kri mučencev je bilo seme kristijanov*.

Kje so oholi rimski cesarji s svojo samooblastjo, kje je mogočno rimsko cesarstvo, pred katerim je upogibal ves svet svoja kolena? — Prešlo je kakor kaplja na veji, kakor ovenel list, ki ga odnese jesenski veter. Cerkev Kristusova pa je ostala, prebila vse zapreke in zacvetela lepše kakor kedaj. Sam rimski cesar Konstantin, pred katerim se je klanjal ves izhod in zahod, uklonil je glavo pred križanim Zveličarjem in postal iz sovražnika krščanske vere vzgleden sin katoliške cerkve. Pač se je poskusil igrati z božjo usmiljenostjo še enkrat cesar Julijan odpadnik in hotel postaviti v krščanske cerkve namesto križanega Zveličarja pagansko mesenost, a ni se sponeslo. Le dvajset mesecev je trpela njegova slava; in ko ga je zadela sulica na bojišči, vzdihnil je, boreč se s smrtjo, besede: »Zmagal si, Galilejec!«

Cerkev pa se je mirno razprostirala po vsem tedanjem znanem svetu in že za cesarja Konstantina je do malega ves svet pokrстила, prenovila in povzdignila na višjo stopinjo krščanske izobraženosti. A sovražnikov ni cerkev nikdar pogrešala. Komaj je minulo 300letno preganjanje, že so se pokazali volkovi v ovčji koži, učili ljudi krivih nauk in begali narode s svojimi novotarstvi. Pridobiti so umeli za-se celo cesarje in škofo (Arijanci, Nestorijanci . . .) ter stregli njihovim nakanam, da so laže širili svoje krive nazore o božjih resnicah. A tudi ti nehvaležni sinovi svoje matere so dokončali svoj tek in ž njimi vred je šla navadno tudi njihova vera v morje pozabljivosti. Koncem sedmega stoletja so izginili s svetovnega lica, kakor izginejo sivi oblaki raz žareče solnce. Ni zastoj rekel Kristus, vogelni kamen sv. katoliške cerkve: *Kdor pade na ta kamen, razbil se bode; a na kogar on pade, razdrobil ga bode.* (Mat. 21, 44.)

Cerkev pa je rasla in bogatela in kot skrbna mati vzgojila na stotine mož in junakov, katerim se čudi še dandanes ves verni in neverni svet. Kdo se ne spomina svetnikov in svetnic, ki so sveto živeli in sveto umrli; komu ne priigra solza v očéh, beročemu življenje spokornikov, puščavnikov in redovnikov, ki so tako ostro zatajevali svoje telo; koga ne mika umreti z mučenci, ki so kri prelili za sv. vero? Kdo ne občuduje učenih in pobožnih papežev, ki so vodili tako zvesto in sijajno sv. cerkev, koga ne napolni s čudom dolga vrsta cerkvenih očetov, ki so pisali bukve, nad katerimi strmimo?!

Cerkev je razprostrla koncem 7. veka že prav globoko svoje korenine po zemlji. Čeravno se je utrgala kaka vejica na velikem drevesu katoliške cerkve: sahneta je začela in usahnela je kakor ovenela cvetica, za katero se človek dosti ne méni. Britko pa dé človeku, ako se utrga na jablani veja, ki je bila vselej polna sadú, da se je upogibala globoko k tlom. Taka velika veja na drevesu katoliške cerkve, bogoljubni kristijani! bila je izhodna ali grško-ruska cerkev. Ta veja, ki se je že lomila od 7. stoletja, odlomila se je popolnoma v 11. stoletji. Pač so jo pritiskali vsa leta in enkrat (1439) celo pritiskali nazaj na deblo, toda ni se do cela zarasla. Še zelení ta veja, a ne prinaša tistega sadú, ki ga je prinašala, ko je še visela na deblu sv. katoliške cerkve.

Pa tudi na zahodu, v naročji sv. katoliške cerkve, dvigali so se neprijazni viharji. Bogastvo in razkošnost, moč in samovoljnost je razpela svoja krila po krščanskem svetu. Ljudje so pozabljali na

srečni blagor in se utapljali v časni sreči, vladarji so stegali svoje meče nad meč sv. Petra in celo na zidovih Sijonskih so spali stražniki. Bog kaznuje pač malovredne grešnike, a svoje cerkve ne zapusti. Sveti možje, kakor sv. Frančišek Asiški, sv. Dominik in drugi so vstali in prenovili popačeni svet. Učeni in pobožni možje, kakor sv. Tomaž Akv., sv. Bernard in drugi so vsejali novo seme na polji krščanstva. Ustanovljale so se velike šole in zidale sijajne cerkve, kakoršnih še ni videl svet; papeški stolici pa je Bog namenil modre in odločne može, kakor so bili Gregor Veliki, Inocencij III., Bonifacij VIII. Ti so obdržali krščanstvo in je pospeli na vrhunec slave in blagostanja.

Brez števila novih ver se je porodilo in spet izginilo, a najhujša je bila v 16. stoletji kriva vera Martina Lutra, ki je odtrgala na milijone udov katoliški cerkvi in namerjala potlačiti cerkveno oblast, ki so si jo priborili papeži srednjega veka. Za brezobzirnim Lutrom je nastopilo spet mnogo novih krivih prerokov, ki so učili pod novo krinko stare zmote. Vnela se je koncem 18. stoletja velika francoska prekucija, ki je razgrnila svoja pogubna načela po vsi Evropi. »Svoboda, enakost in bratovstvo«: te besede so zvene le po lici zemlje, burile ljudi in kopale grob katoliški cerkvi. Napadale so se božje razodete resnice, sramotilo krščansko življenje, grdilo in smešilo vse, kar je kristijanu sveto in drago... Žalost na žalost, trpljenje na trpljenje se je kopičilo na katoliško cerkev...

A tudi v zadnjih treh stoletjih je pokazala katoliška cerkev, da je od Boga. *Na svetu bodete imeli britkost, a ne bojte se, jaz sem svet premagal* (Jan. 16, 13), dejal je Jezus svojim apostolom. Novi deli sveta so se odkrili in povsodi ima sv. katoliška cerkev razprostrte svoje roke ter siplje večno resnico in božje darove po čudovitih misijonih, s kakoršnimi se more ponášati le sveta katoliška cerkev. Umetnost seveda vé mnogo povedati o katoliških umetnikih in učenjakih in kaj je sv. katoliška cerkev ubogim, vdovam in sirotam, občuduje ves svet. Tako more le ena, sveta, apostolska, katoliška cerkev! — Kaki učeni in pobožni možje sedé na papeški stolici! Komu ne pride na misel veliki duh rajnega papeža pija IX? Kdo se ne veseli našega velikega Leona, sedanjega poglavarja katoliški cerkvi? Prav je dejal cerkveni učenik: *Kjer je Peter, tam je cerkev*. Dvestodevetinpedeseti papež je že naš sv. Oče Leon XIII. in nikdar se še ni prigodilo, da bi prenehala papeška stolica od sv. Petra do našega Leona. Kar je

božje, ne more se zatreti. Pač umrje človeški rod, pač umirajo papeži in umrl bode tudi Leon XIII, a papeštvo ne umrje. Papež je ključar nebeškega kraljestva, sklepnik Kristusove cerkve, Kristusov namestnik in kot tak ne more umreti. Njegova duša se preseli iz telesa, a cerkev poskrbi zopet za družega. Pač se zaganjajo nasprotniki v Petrovo ladijo, a razbiti je ne morejo, kajti *Jesus Kristus je iztesal ladijo in dal apostole za krmarje, verne za vojake, zakramente namesto orožja, čednosti namesto pušic, križ namesto jadernika, ugodni veter pa, ki jo žene proti pravemu kraju, je sveti Duh.*

Koliko ver je že imel ta bore človeški rod! A kje so vse? Nekaj jih je šlo s krivimi preroki vred v grob, nekaj se jih je razcepilo (Lutrova) na sto družih zmot, nekaj jih je končal meč in peró, mnogo pa jih še tava po mraku, dokler se jim ne zasvita v glavi ali pa jim zapoje mrtvaški zvon zadnjo pesem. — In katoliška cerkev? Ona še stoji, stoji trdno kakor kamen - kost že osemnajst stoletij in še bode stala, ker bode Kristus pri nji do konca sveta. »Hrast se omaje in hrib«, skala, na katero je zidana naša cerkev, ta se ne omaje. Kako bobné valovi v ladijo — vse je bob ob steno! Ti valovi so naravni, ladija Petrova pa je nadnaravna. Kako gromé topovi ob skalo — bob ob steno! Ti topovi so človeški, skala pa je božja. In če se zjedinijo vsi ti valovi in vsi topovi — bob ob steno! Človeško delo so, ladija pa je Petrova, skala Kristusova. Zato pravi sv. Jeronim: *Cerkve na skali sezidane ne pretrese nobena nevihta, ne prevrne noben vrtinec in nobeni vetrovi.*

Ne mislite pa, ljubi moji poslušalci! da sem pripovedoval o vsi ti božji čudovitosti sv. katoliške cerkve samo zato, da bi jo občudovali! Kaj še! Res je, da vsak rad sliši o nenavadnih stvareh, da nehoté sklepa roki, ako pripoveduje kdo kake čudne dogodbe, in pač ni večjega čudeža, kakor je sv. katoliška cerkev sama. Težko se ubranimo vsiklica ob premišljevanju čudovite zgodovine katoliške cerkve: Velik si ti, o Bog! Toda jaz vas nisem mislil privesti samo do občudovanja, predragi v Gospodu! Na vaših srcih sem mislil vkresati ogenj ljubezni, ki ne ugasne, ogenj goreče ljubezni božje, ki goré prestavlja in izsuša morje! Ne bodite kristijani po imenu, ampak po duhu in dejanju! Vsa vaša dela naj bodo krščanska, pravi odsev katoliške cerkve. Pomisli, bogoljubna duša, da je katoliška cerkev veliko poslopje in ti si del tega poslopja. Pomisli, predragi mi poslušalec, da si ud katoliške

cerkve in kakor morajo vsi udje delovati pri človeškem telesu, če se hočejo ohraniti, tako moraš tudi ti delovati vsak po svoje!

Toda utegnejo te užalostiti moje besede: Češ, kaj morem pač jaz storiti za povišanje sv. cerkve? Za to naj skrbé drugi, ki imajo oblast in učenost! A motiš se, ljubi moj, če tako misliš. Res da so v prvi vrsti za to poklicani vladarji, papež, škofje in drugi veljaki in učenjaki, a poprašam te: kaj more general brez armade? Tudi ti si po besedah sv. Pavla *vojščak Jezusa Kristusa*, tudi ti imaš kot tak pravice in dolžnosti, o katerih bodeš enkrat položil račun v naročje večnega Sodnika. Kakor je nekdaj sv. Pavel ponosno zaklical pred rimskim sodnikom: *Rimski državljans sem!* tako kličem tudi jaz tebi: avstrijski državljans si in kot tak vedno izvršuj vestno svoje pravice in dolžnosti. Ne izgovarjaj se: češ, bodo že brez mene opravili; ob volitvah pojdi vselej na volišče in voli krščanske može. Ne sramuj se očitno spoznavati sv. vere in ne poslušaj tistih, ki so vero že za plot vrgli. Podpiraj delovanje duhovnikov, vzlasti če si zaupen mož v občini in imaš uplivno besedo in oblast. Naročaj in priporočaj časnike, ki so popolnoma in ne samo na pol katoliški, in v družbah potegni se vselej za vero in cerkev.

Ako pa takih pravic in dolžnostij nimaš prilike izvrševati, imaš še drug pripomoček, ljubi kristijan, in to je molitev. Moli iskreno, da bi Bog razsvetlil glave razumnikom, ki se trudijo za povišanje in razširjanje sv. cerkve; prosi nebeškega Očeta, da pokliče izgubljene ovčice, daruj svoje srce Jezusu v presvetem zakramentu, da odpusti tistim, ki ne vedó, kaj delajo, priporoči se sv. Duhu za dar moči in strahú božjega, da potrdi svoje sinove v pravi in stanovitni veri in vrzi včasih kak darček za misijone ter bodi prepričan, da vse to zapišejo angelji v knjigo življenja.

Vidva pa, prvaka apostolov, sv. Peter in Pavel, današnja godovnjaka, nesita naše prošnje presv. nebeški Trojici in čujta naše želje in vzdih, da bode kmalu *vernih srce eno in duša ena* (Dej. ap. 4, 33.) in da se nam povrnejo ločeni bratje in sestre, *da bodo eno, kakor smo mi eno* (Jan. 17, 22.) Amen.

Peter Bohinjec.

Pogled na slovstvo.

A.

Slovensko-nemški slovar, izdan na troške rajnega knezoškofa ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa. Uredil M. Pleteršnik. V Ljubljani. Založilo in na svetlo dalo knezoškofijstvo. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. — Tega epohalnega dela je prišlo na svitlo že deset sešitkov, do besede »ognjemerstvo«. Res, epohalno delo se sme imenovati ta slovar in dosednji sešitki so nas dovolj prepričali, da se bodo še naši potomci smeli ponosno ozirati na to knjigo. V slovstveni zgodovini opazujemo, da natančen in kritičen slovar je vselej nekakšen zastopnik svoje dobe: v njem se zrcali jezikovni napredek od poprejšnjega enakega dela in vrlina sodobnih najveljavnejših pisateljev; ob enem je pa tudi tak slovar najboljša podlaga jednotne pisave vsaj za nekaj desetletij. Brezpotrebno delo se mi zdi slovenskim razumnikom še priporočati to delo; le opozoriti sem hotel s tem, naj bi gospodje, kateri si ga še niso naročili, ne čakali konca, ker že prva polovica jim bo postregla o mnogih prilikah.

1. Mali učencec. Spisal Karol Čigon, vikar v Témnici. V Gorici 1893. Tisk »Katol. Tiskarne« v Ljubljani. 132 str. — Ta molitvenik je namenjen otrokom, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu, ter ima navadne molitve, nekoliko naukov in več pesmij, in ob koncu »angelska služba«, ali nauk, kako naj se pri maši streže. Lahko ga priporočamo v označeni namen. Da bo raben tudi zvanaj Goriškega, bi svetoval, da naj se za prihodno odpraviijo lokalizmi, n. pr. »nunc«, »nisem morda pasel po loškem?« in da naj se odstranijo nekatere slovniške napake, n. pr. »obžalujem mo je grehe.« Radi bi videli, ko bi bilo manj nauka, pa več pristrénih molitvic; posebno obe daljši zgodbi naj bi se nadomestili z molitvami. Sicer pa velja kakor o katekizmih tako o mladinskih molitvenikih, da ne bode z lepa kdo napisal takega, da bi bil vsem všeč. Cena v platnu 25 kr., v usnju 33 kr. (Ravno tako »Mala učenka«, posebej za deklice.) Dobiiva se pri gosp. pisatelju v Témnici, p. Kostanjevica, na Goriškem.

2. Pobožna učenka. Molitvena knjiga. Spisal Karol Čigon, vikar. V Gorici 1892. Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani. — Ta molitvenik mi je bolj všeč mimo prej imenovanega. Namenjen je nekoliko večjim deklicam, ki so bile že pri sv. obhajilu, ker ima tudi molitve za sv. obhajilo. Zato bi morda kazalo v tej knjižici »Kratek poduk za prvo sv. obhajilo« izpustiti in ga nadomestiti s kakimi krepkimi opomini, kako naj se deklica spominja onega presrečnega dné, ali spolnuje trdne sklepe itd. — Tudi tu naj bi se odstranile nekatere slovniške hibe, n. pr. »v majah, z majami«; »klečijoča« ali celo »klečejoča«. Ker je v naslovu namenjena deklicam, moralo bi se na to dosledno ozirati; a zdaj se n. pr. v križevem potu beró le oblike moškega spola: da bom svoj križ voljno objel in se tako od sveta ločil itd. Sicer je pa to jako rabna knjižica, ki jo toplo priporočamo. Priredila se je tudi enaka izdaja za dečke: »Pobožen učenec« ter stane v usnju 40 kr., z zlato obrezo 55 kr. pri gosp. pisatelju v Témnici, p. Kostanjevica, na Goriškem.

3. Marija, varhinja nedolžnosti. Molitvena knjiga za mladino. Spisal Karol Čigon, duhoven goriške nadškofije. V Gorici 1893. Založil J. Steinbrener na Českem (Winterberg). — Naslov temu molitveniku ni opravičen, ker o Mariji

nima kaj več kakor vsak drug dober molitvenik. Podaje nam navadnih molitev, pesnij in nekoliko naukov ter se v tem ne odlikuje mimo množice drugih molitvenikov. Nejevolja pa nas je obsla zaradi slabe korekture in premale skrbi za lepoto in pravilnost našega jezika; knjiga, ki jo mladina rabi dan na dan, zahteva v tem oziru večjo skrbljivost. Napačna je večkrat razdelitev ob koncu vrstic: »poz-dravljam, v-selej, ar-hangelj, angelji« itd. Kratki e pred r se nedosledno zdaj piše, zdaj izpušča. Mnogokrat se napačno rabi oziralni zaimsek. Nikakor ne kaže pisati: »na kolenah, ješčite (iščite), perbitega, z pomočjo, s srcem itd. Cena v pol usnju 40 kr. Dobiva se pri gosp. pisatelju.

B.

1. *Commentarius in Evangelium s. Joannis*. Concinnatus per Leonardum Klofutar, praepositum mitratum capituli cathedralis Labacensis, ss. Theologiae doctorem, instituti studiorum theologicorum dioecisani directorem, nec non studii biblici N. T. professorem p. o. emeritum, etc. etc. — Editio altera recognita et aucta. — Labaci. Sumptibus auctoris. 1894. — Slavní bogoslovski učenjak naše škofije, mil. g. stolni prošt dr. Klofutar, je izdal v jubilarnem letu svojega mašništva gori navedeni komentar v drugi zelo popravljeni in pomnoženi izdaji. Ona lahkota latinskega jezika, ona jasnost, ona točnost, ki se je hvalila že pri prvi izdaji, vse to diči seveda tudi novo izdajo. Imenuje pa se ta izdaja: recognita et aucta — popravljena in pomnožena — po pravici. Za celih 50 strani je pomnožena in v najznamenitejših eksegetičskih partijah predelana, n. pr.: prolog, znano težko mesto: videbitis coelum apertum et angelos Dei ascendentes et descendentes supra Filium hominis. V 6. poglavju v. 52—60 so po Wisemanu pridejani dokazi, da Gospod res obeta dati svoje meso in svojo kri človeškemu rodu v duhovno jed in v duhovno pijačo. Predelana je perikopa o pojedini v Betaniji (12, 1—11) in ž njo v zvezi vprašanje »de tribus et unica Magdalena«. Popolnoma preosnovano je dalje vprašanje o zadnji večerji in o smrtnem dnevu Gospodovem (13, 2.) Učeni gosp. pisatelj se odloči z najimennitnejšimi razlagalci novejših časov za odločivno hipotezo, češ, Gospod je res praznoval zadnjo večerjo 14. Nizana, a Judje so jo tega leta odložili na 15. Nizan, kadar je bil Jezus že mrtev. To so storili iz sovraštva do Jezusa in pa zato, ker bi bili morali sicer praznovati zapored dva praznika: velikonoč in sabotni dan; tako pa so združili velikonoč s saboto. Obširno je obravnano tudi vprašanje, je li Juda prejel pri zadnji večerji sveto obhajilo ali ne, in mesto (19, 34), kjer evangelist zatrjuje, da je iz prebodene strani Jezusove pritekla kri in voda. Manjših sprememb niti omenjam ne.

Iz teh podatkov se, cenjeni čitatelj, prepričaj, da imaš v mnogih točkah novo delo pred seboj. Povsod pa so se primerjali novejši in najnovejši eksegeti, kot: Corluy, Schanz, Pözl, Grimm, Knabenbauer in Cornely. Zato bodo s pridom čitali novo izdajo tudi oni č. gospodje, ki so se učili iz prve izdaje. Mil. gosp. pisatelja ne moremo dovolj zahvaliti za to delo, izvršeno v visoki starosti samo iz ljubezni do napredka v bogoslovski vedi. Zato s prevzv. gosp. knezo-škofom ljubljanskim želimo tudi mi, naj bi to delo vzbujalo preč. gosp. pisatelju zlato-mašniku trajno hvaležnost v srcih čitateljev! — Dobiva se pri gosp. pisatelju in v Katoliški bukvarni v Ljubljani ter pri Henriku Kirsch-u na Dunaju, izvod po 2 gold. 50 kr.

2. Novum testamentum Graece et Latine. Textum graecum recensuit, latinum ex Vulgata versione Clementina adjunxit, breves capitulorum inscriptiones et locos parallelos addidit **Fridericus Brandscheid**, gymnasii Hadamariensis olim corrector. Cum approbatione rev. archiep. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder, 1893. — Hvala Bogu, sem vskliknil, dobivši v roke navedeno novo izdajo grškega in latinskega teksta N. Z., potrjeno v soglasju s cerkvenimi predpisi od pristojne friburške oblasti. Kakor znano, je nedostajalo katoličanom do sedaj ročne izdaje sv. pisma N. Z. — Edina, ki je potrjena od katoliškega konzistorija saksonskega (v Budišinu pri Draždanih), je izdaja Tauchnitzeva, (I. izdaja 1854, VI. 1880., najnovejša I. 1890., IX. stereotipovana). Žalibog, da nam podaje ta potrjena izdaja zelo slab tekst in da pogrešamo v njej raznih potrebnih pojasnil in opomb. Zato si je stekel **F. Brandscheid** velike zasluge, da je priredil gori označeno izdajo. Primerjal je najstarejše rokopise in najboljše dosedanje izdaje Lachmannovo, Tregelles-ovo, Tischendorfovo in Westcott-Hortovo. Med tem ko se je Tischendorf oziral zlasti na rokopis (kodeks) Aleph (Sinajski), Westcott-Hort pa na rokopis, kodeks B. (Vatikanski), se je Brandscheid prepričal, da sta si oba kodeksa tako slična, da nam predstavljata le eno staro pričo: po njegovem mnenju sta oba rokopisa prepisa iz onega kodeksa, kateri je bil dal cesar Konstantin 50krat prepisati ter s prepisi obdarovati najimenitnejše tedanje krščanske cerkve. Ločil je v izdaji jako malo, kar je pravilno, pravopis se naslanja večinoma na Tischendorfa, ki ga je bil jako dobro pogodil v svojih izdajah.

Grškemu tekstu je pridejana latinska prestava »Vulgata« po najboljši rimski izdaji C. Vercellonejevi iz l. 1861. Le eno obžalujemo, da oblika »ročne izdaje« ni ročna; knjigo v 4° je namreč težko v solo nositi. Cena 3 gld. 10 kr. za tako lepo izdajo se nam ne zdi previsoka.

3. Kot uvod k tej grško-latinski izdaji sv. pisma N. Z. je pa izdal isti Brandscheid:

Handbuch zur Einleitung ins Neue Testament. Prolegomena zum griechisch-lateinischen Neuen Testament, für höhere Lehranstalten und zum Selbststudium. Herausgegeben von Friedrich Brandscheid, Corrector a. D. Mit Approbation des hochw. Herrn Erzbischofs v. Freiburg. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1893. Str. 196, 4°. Cena 3 gld. 10 kr. — Pisatelj obravnava v tem uvodu zlasti obširno to, kar imenujemo »splošno introdukcijo«. V I. oddelku govori navdušeno o vrednosti, pomembnosti in lepoti svetopisemske vede N. Z. in prav ob kratkem o posameznih knjigah N. Z. (Str. 1—33). V II. oddelku (str. 34—165) podaje zgodovino svetopisemskega teksta N. Z. od prvih krščanskih časov pa do današnjega dne. Zanimiv je III. oddelek (str. 166—186): Kritične opombe gledé teksta nekaterih težavnejših (28) mest N. Z., ki lahko služijo kot pouk, kako so obravnavati taka mesta. V IV. oddelku (str. 186—196) so pridejani trije tabelarični pregledi, in sicer 1. o času in kraju, kedaj in kje da so bile spisane svetopisemske knjige N. Z. 2. pregled evangelijske zgodovine in 3. pregled delovanja aposteljskega. — Obe knjigi sta toplo priporočati gg. bogoslovcem in sploh vsem onim, ki hoté spoznavati čem bolj in bolj »knjigo vseh knjig«, kar tako toplo želé tudi sv. Oče Leon XIII. v znani okrožnici. Dr. J. L.